

5-7, 10-12.

ARHIEPISCOPIA
BIBLIOTECA Nr. 5-67

ANUL XX

Mai-Iunie-Iulie 1943

XXXVII 59

TOMIS

REVISTĂ EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

CEL CE VA BEA DIN APA, PE CARE O VOIU DA EU
 NU VA INSETA IN VEAC. — IOAN IV. 14

Institutul de Arte Grafice „ALBANIA” Str. Traian No. 18-20—Constanța, Tel. 2119

„TOMIS“

APARE LUNAR SUB PATRONAJUL

**Prea Sfințitul Episcop Locotenent Eugeniu
al Constanței**

**Redactor responsabil: Pr. C. Coadă, Consilier referent al
Secției culturale**

**COMITETUL
DE DIRECȚIE**

Pr. Anastase Popescu, cons. referent
Pr. Stelian Popescu, protoiereu
Pr. M. Buric — Constanța
Pr. C. Pâslaru — Constanța

COMITETUL DE COLABORARE: Pr. Al. Alexandrescu — Călărași, Pr. Șt. Dima —
Călărași, Pr. T. Samoilă—Cernavodă, Pr. V. Nartea—Mangalia, Pr. Aristide Popescu—Grin-
dași, Pr. C. Vulpe—Săpunari, Pr. M. Marinescu—Manasia, Pr. I. Ciolca—Grindu, Pr. Gh.
A. Petre—Broșteni Vechi, Pr. Leonida Moisescu—Carvăn, Pr. M. Verban—Carmen Sylva,

S U M A R U L :

Suișuri sufleteși	Pr. T. Samoilă
Diferite sisteme filosofice în raport cu religia creștină	Pr. C. Coadă
Să dea pace pe pământ Deschizând ușa Bisericii Ortodoxe	Pr. Ec. Mihail I. Buric Ion Corneliu M. Grumăzescu
Concertul Ingerilor	Traducere de Ioan Micu
Cuvântări cu pilde, Carte cu chipuri Sfințirea Bisericii din parohia Platonești Jud. Ialomița	Pr. Gh. Pătrașcu
Vizita P. S. Episcop în com. Armășești Darea de seamă asupra conferințelor ge- nerale preoțești și ale cântăreților pe anul 1943	Pr. Virgil Andreescu Asist. Pr. Gh. S. Popescu
Chipul Mântuitorului	Pr. C. Coadă
Recenzii	Pr. Gh. I. Brătășanu Pr. S. Pătrașcu
Cei pierduți	Pr. C. Coadă
Dare de seamă — Conferință	Pr. Șt. Ioan Boboc
Cronica Externă	Ștefan Petre
Gânduri	Ic. Corneliu M. Grumăzescu
Copie după adresa Consiliului Central Bisericesc, Donații la Cantină etc.	Pr. Leonida Moisescu-Villea * * *

T O M I S

Revistă oficială, lunară, eparhială, de Constanța.
Sub patronajul Prea Sfințitului
EPISCOP LOCOTENENT EUGENIU

Suișuri sufletești

Așa ne vorbește în graiu miresmat, cu parfumul biblicelor înțelepciuni, textul sinaxarului proslăvitor al vieții pământești a Sf. Antonie cel Mare, cel îmbunătățit în duh și stare în ispite. Expresia aceasta, cu rezonanțe de trudnică încumetare în a lua pieptiș obstacolele de tot felul, ce stau în calea desăvârșirelor omenești, are în sine nuanțări și rezonanțe nu numai îmbietoare, dar și de categorică poruncă, de a face din viața noastră individuală și socială împliniri fidele al sensurilor ei. Fiecare epocă, adesea și indivizii aparte, au un fel al lor de a interpreta sensul vieții, de a se încadra într'un sistem idiologic mai mult sau mai puțin rafinat, dar suficient, ca să demarce un așa zis stil al vieții. Se statornicește în mod involuntar un raport de strânsă legătură între felul de a concepe și gândi asupra destinului tău și între modul de comportare și manifestare în fața problemelor ce le ai de rezolvat. Incadrat într'un rost social, unde viața de relație îți cere acomodări, fără de care nu poți alinia o grupare, modul uniform și adevătat în care se oglindește permanența ființei insului, constituie stilul său.

Deaceia rămâne perfect adevărat ceea ce a spus scriitorul francez Buffon că «le stil c'est l'homme».— Criteriul cel mai just de orientare asupra firii și asupra aceluia complex psihologic a unui ins, este să pornești de a prinde caracteristicile și natura comportărilor sale, dacă se poate, în starea lor de liberă și sinceră manifestare. Românul nostru căruia pentru

rostirea unui adevăr nu i-a trebuit prea multe elaboreări filosofice a prins sensul celor ce intenționează să spună în afirmarea de adânc realism «spune-mi cu cine te aduni ca să-ți spun cine ești» și într'o altă grăire așa «nu-i frumos ce-i place lumii, ci-i frumos ce-mi place mie». Este aici afirmarea acelu subiectivism, acea demascare a eului propriu pe care știința pune pe bună dreptate mare preț. Și s'a mers așa departe cu variabilitatea concluziilor pe această temă, încât și șarlatanii grafologi vor să speculeze ca într'un domeniu propriu lor. În domeniul estetice și etice, stilul joacă rol capital, așa încât gânditorii tuturor vremurilor au acordat problemei stilului, ample dezvoltări statornicite în atâtea și atâtea teorii. La noi Lucian Blaga, filosof de autentică creație, face din stil piatră unghiulară în sistemul său de filosofie a culturii. Eu în dezvoltarea acestui subiect voiu căuta să renunț la o parte a discuției pe consideratele de pură filozofare și mă voi limita să spun că și vremea noastră, vreme turbure și de grea încercare, ne obligă a face constatări de natură să răzume prinzând în notele ei caracteristice alura stilistică aei. Constatate aceste configurații, să vedem dacă ne găsim pe drumul cel mai bun și dacă privite în perspectiva așa ziselor suisuri sufletești sunt cuprinse în această perspectivă și dacă nu, ce trebuie să facem pentru a le acomoda și cui revine sarcina îmbrâncirii lor spre culmile înșorite ale înaltelor spiritualități. Aceasta înseamnă să privim timpul nostru, atmosfera vieții noastre românești, prin prisma sublimelor valori spirituale, să constatăm în ce măsură ele sunt un bun câștigat sau bunuri în idealitatea cărora trebuie neapărat să ne încadrăm.

Din punctul de vedere al valorificărilor politice, nu încapă nici un fel de discuție. Purtăm un războiu în care prin jertfe grele și sacrificii enorme vrem să asigurăm un destin glorios neamului și celor ce vor veni după noi. Modul în care întreaga Națiune participă la această luptă pe viață și pe moarte ne îndreptățește la accente de epeică admirație. În fiecare

ins este activă conștiința acelei sfinte îndatoriri de a pune chiar viața la temelia permanenței acestui neam. Ne găsim pe linia de tofdeauna a istoriei noastre, care nu este decât o continuă sbuciumare și izbânditoare luptă cu stihiiile și barbariile cotropitoare și am știut, am vrut și am putut să tăiem drum luminos prin granitul de aversiune al veacurilor. Așa încât pe pământul țării noastre fiecare din noi vede în orice movilă pieptul unui dac și în orice floare prinosul de dăruire al afător generații de eroi. Ce sunt toate aceste nume de legendari eroi pe care presa zilnic le publică? Sunt acei care iluminați de strălucirile unui destin și-au răsucit trupul voinicește și mucenicește pe rugul dogoritoarelor împliniri și au murit în nemurirea Patriei. Sufletul neamului deci, svâcnește realizându-se în notele sale de firesc eroism și putem afirma că în această privință stilul epocii noastre este acela al valorificării energiilor individuale și colective, în perspectiva permanențelor istorice. Și dacă pe ici, pe colo sunt unii care se complac în calcule și combinații care să le ocrotească netrebnicia, opinia publică deja și-a rostit și încă își va mai rosti disprețul său. Preoțimea în majoritatea ei a participat activ alăturându-se fiilor vrednici ai neamului, străduindu-se atât pe front cât și în enorie, să țină trează conștiința împlinirii imperativelor acestui ceas hotărîtor. A făcut și face lucrul acesta nu cu surle și trâmbițări, ci muncind discret și temeinici complectând nepuțințele firii cu rugăciuni îndreptate către Dumnezeu, Cel ce împlinește lipsurile și dă cu prisosință celor ce se roagă cu credință. Ciudată impresie ar face acei dintre noi cari trecând peste noia de discreție, care șade așa de bine preoțimii, ar bate monedă, din eroisme ades închipuie. Dar a ne orienta asupra configurației spirituale a vremii noastre trebuie să o judecăm și din punctul de vedere al celorlalte valori. Să vedem care este aspectul religios-moral al timpului nostru și în ce măsură viața noastră intelectuală înregistrează un proces.

Mai mult ca oricând se pare că din punctul de ve-

dere al credinței, omul nostru se îndreaptă cu gând cucernic către Dumnezeu, ca la singurul salvator și tămăduitor al ranelor care sângerează din belșug. Bisericele sunt mai populate de credincioși, iar devoțiunile și semnele cucerniciei sunt mai obișnuite. Oarecum verificând nestatornicirea celor lumești și neputința înfunsuratelor noastre pretențiuni recurgem la Dumnezeu, singurul care poate să ne ocrotească în primejdiile care ne pasc, singurul care poate să ne aducă pacea cea mult râvnită și tot asemenea singurul, care poate să hotărască drept în această încăierare a intereselor în conflict ucigător.

Am putea spune și în această privință că elevațiile spre culmele credinții sunt mai frecvente, poate chiar mai fervente. Dar nu sunt exclusive și generale. Sunt atâtea care socot aceste vremuri ca prielnice pentru diverse socoteli căpătuitoare, spoleind și pescuind în apele turburate de evenimente. S'ar părea că conștiința comunității de destin să creeze acea sudură sufletească, acea asmoză indestructibilă și solidară care să ne ajute să trecem hopul. Inițiativa oficială cu caracter clementin ale Consiliului de Patronaj, sensibilizările pe temă națională, care determină generozități materiale, vorbesc pentru existența acelei conștiințe solidare și pentru integrarea tuturor într-o comunitate de simțire. La o cercetare mai atentă se poate vedea că există totuși și unele înclinări spre materialism, spre sensualism și egocentrism. Ne ferim să o formulăm în retorică oficială, când ne place să idealizăm, sugerând acel optimism compensator al atâtor neazuri, dar suntem siliți în intimitatea noastră să constatăm acest lucru. Nu cumva aceste deficiențe sunt inerente vremurilor, ca acestea pe care le străbatem? Nu cumva ele oferă elementul cel mai nimerit unde să prospere impulsibilitățile cele mai de jos ale naturii noastre? Dacă da, apoi atunci rostul preoțimii este mai mare acum și mai esențial decât toate măsurile pe care le întreprind alții. Alături și paralel cu ofensiva pe care o duc ostașii împotriva inamicului acolo pe front, să ducem și noi în interior o ofen-

sivă împotriva celor care nu știu să-și înmănuncheze efortul într'o totală desinteresare pentru mai binele acestui neam,

Aceasta, punând la lucru toate mijloacele pastorației noastre, care sunt nu atât de natură constrângătoare, ci de natură persuasivă. Rostind autoritar și convingător îndemnul la o mai justă înțelegere a îndatorirelor noastre, infierând public, făcând din aceste constatări teme pentru predicile noastre duminicale, nu se poate să nu urnim spre bine, modificând mentalitatea de șacal a anumitor îndrăzneți.

Această mentalitate de vădită aplecare spre exclusivă căpățuire, se poate tempera ori atenua, prin consimțirea tuturor, la acel voluntariat al austerității, la acea limitare a pofticioaselor noastre porniri, disciplinate de conștiința solidarității civice. Preotul în virtutea creditului moral și al autorității de care se bucură în societate aducând și o temeinică pregătire intelectuală, poate fi factor de redresare și îndrumare, realizând în persoana sa, cât și în mediul său social, primatul spiritualității. Poate statornici și deslănțui un ansamblu de concepții și credințe într'o ordine mai perfectă, care trebuie să se realizeze pe plan social.

Cu competențe, cu perseverarea și mai ales cu dinamismul sfintei sale chemări, el poate trasfigura, poate propulsa în sensul sușurilor sufletești, antrenând o unitate de vederi și simțiri în slujba neamului. El va izbuti mai efectiv, dacă zelul său constructiv va fi susținut de acea formație intelectuală, care să impună, înfruntând cerbicia celor care pe această temă ar fi ispitiți să-l subestimeze.

Valorificat prin prisma culturii și a unei intelectualități distinse, intrarmat cu cunoștințele care agită și definesc atmosfera intelectuală, îi va fi ușor să realizeze acel primat în mediul social și cuvântul lui să fie ascultat nu din reverență, ci și din convingere.

Preoțimea în genere să aspire către acest scop, să-și verifice ea însăși criteriile de apreciere a oamenilor și împrejurărilor și să cunoască, că în ierarhizarea elementelor sociale nu este suficient să cunoști

numai înfăptuiri în ordinea materială, ci să judeci și și în ce măsură cineva se integrează în eforturi susținute spre o valorificare în ordinea cultural-morală.

În felul acesta, sezizând preoșimea, primatul spiritual, luptând pentru restaurarea lui în lume, mișcându-se în sensul determinărilor lui, va putea nădăjdi la formarea omului nou, pe care îl cer vremurile prezente, dar mai ales cele ce vor veni.

Pr. T. Samoilă

Diferite sisteme filosofice în raport cu religia creștină

Mi-am propus a înfățișa diferite sisteme de filosofie, în raport cu religia creștină, din punctul de vedere al teoriei cunoașterii, pentru că socotesc, că necredința și indiferențismul religios, de care ne plângem adeseori, sunt un rezultat și al filosofiei, care în unele sisteme, sau îl tăgăduiește pe Dumnezeu și cele ale Lui, sau afirmă, că nu este posibilă o cunoaștere a ființelor și lucrurilor transcendente. Dela început trebuie să declar, că între filosofie și religie, nu trebuie să fie nici o neînțelegere și fără a-i mai enumăra pe filosofii, pe care istoria filosofiei ni-i prezintă de credincioși, este de ajuns să amintesc pe cei doi filosofi ai noștri, cari în prezent ocupă înalte posturi de conducere în Stat, Domnul Profesor I. Petrovici, Ministrul Culturii Naționale și Domnul Profesor Aurel Popa, Secretarul General la Departamentul Cultelor și care nu din circumstanță, ci din convingere, sunt credincioși profunzi, prin viața lor, prin declarațiile și prin înfăptuirile în interesul Bisericii ortodoxe.

Iată ce spune D-l Profesor I. Petrovici, cu prilejul ridicării la rang universitar a Academiei Teologice «Andreiane» din Sibiu:

„Am venit deasemenea să subliniez prin aceasta, forța și importanța pe care o acord studiilor teologice, pe care le consider drept cel mai nobil mijloc pentru promovarea idea-

lismului. Din acest punct de vedere, nu există o disciplină mai înrudită cu Filosofia, decât Teologia. Aș zice chiar că există pe mai multe planuri o suprapunere completă între Teologie și filosofie.

«... Filosofia poate să ajungă și a ajuns de fapt la noțiunea de Dumnezeu. Este însă ceva, ce ea nu poate. Ea poate dovedi că Dumnezeu există, dar ea nu are mijloace pentru a ne învăța dragostea de Dumnezeu».

EMPIRISMUL

Acest sistem filosofic e întemeiat de John Locke. Antemergetori au fost Roger Bacon și Francis Bacon și l-am putea numi în privința religioasă, de ateist-panteist-teist, dacă se pot împăca aceste trei noțiuni, cărora dacă Locke le face loc în sistemul său, nu credem că și în sufletul și inima sa. Căci nu se poate afirma de un lucru că poate avea în acelaș timp trei calități, sau însușiri și care se exclud una pe alta.

Empirismul avizează toate cunoștințele la experiență. Locke întemeindu-și filosofia sa, pornește dela problema originii și marginilor cunoștinței și răspunsul este, că origina oricărei cunoștințe este experiența: Ceeace putem cunoaște sigur, sunt numai marginile cunoștinței, iar marginile cunoștinței, sunt marginile experienței. Noi putem cunoaște numai pe baza experienței, pe care Locke o numește: experiența internă—simțul interen. Cea externă se referă la lumea din afară și cea internă privește interiorul omului.

Prin experiență căpătăm ideile simple, singurele adevărate și reale. Și din acestea, în interior, se făuresc și ideile compuse, a căror realitate depinde de adevărul obiectelor și raporturilor combinate în mod liber, de noi. Ideile generale, ca spiritualitate, nemurirea sufletului etc, nu se pot argumenta, după cum nu se poate argumenta, că materia este capabilă de a judeca. Principiile fundamentale ale minții nu au existența reală: cauzalitatea, identitatea, contrazicerea. Altfel ar trebui să le aibă toată lumea la fel și chiar ideia de Dumnezeu, nu se găsește în toți la fel, sau chiar deloc. Ideile compuse le împarte în trei grupuri: *moduri* (exprimă calitatea unui obiect), *substanțe* (spirituale și corporale) atunci când mai multe idei simple apar totdeauna în aceeași legă-

tură le supunem ceva, ca purtătorul lor, și relațiuni când se compară două obiecte și se vede ce au și ce nu au comun

Ce putem cunoaște? Nimic sigur. Cunoștințele noastre sunt ceva subiectiv, cu ceva obiectiv, calitățile primare: întindere, soliditate, mișcare, căci Locke mai deosebește și calități secundare, cu totul fără realitate obiectivă, sunet, miros, gust, culoare.

Deci substanțele, deși vor fi existând obiectiv, dar nu le putem cunoaște, decât calitățile primare, sau obiective și pentru că nu putem, cunoaște substanțele, nimic nu ne împiedică să credem, că substanțele spirituale și cele corporale sunt de aceeași natură.

Pe baza principiului cauzalității, pe care ca principiu fundamental al minții nu-l admite Locke, aprobă și existența lui Dumnezeu: Dumnezeu trebuie să existe, căci orice cauză naturală are o altă cauză și aceasta o altă și așa la infinit. Dar noi nu putem merge la nesfârșit, ci trebuie să ne oprim la o cauză ultimă, cauza universului dat, o cauză spirituală, un spirit absolut care a creat și orânduit universul.

Există 3 trepte de cunoștințe: sensibilă-probabilă-lumea demonstrativă—o valoare ideală, și intuitivă—cunoașterea de sine, care este absolut sigură. Totuși mai există pentru Locke care era un om pios, încă un izvor de cunoștințe, mai presus de intuiție și gândire: credința, revelația divină. Credința este sigură, căci este o mărturie a divinității prea înțelepte. Deasemenea și veracitatea lui Dumnezeu este garanția existenței lumii externe. Poate că acest compromis între filosofie și religie pe mulți vor mulțumi, însă nu pe toți. Căci sau este un gest de milă, ca să nu să supere reprezentanții teismului, sau frică și lipsă de sinceritate, căci o convingere și mai ales filosofică, trebuie să fie consequentă cu principiile sale. Se vede o contradicție—principiu pe care Locke nu-l admite, principiul contradicției. Căci dacă noi nu cunoaștem sigur, decât cea ce este mai întâi prin simțuri și dacă lumea metafizică, transcendentă nu poate fi decât obiect de controversă, cum se declară că este sigură credința și că veracitatea lui Dumnezeu este garanția lumii externe.

Punând bază numai pe ideile experienței și lepădând legi, idei fundamentale ale minții, nu este admis. Și pentru a susține cele afirmate Locke ne aduce mărturia, că ar trebui ca

toți oamenii să le cunoască la fel, consensul tuturor. Ori nu toți au principiul identității, sau contradicției, nu toți au ideea de Dumnezeu, nemurirea sufletului, viața viitoare etc. Ori acestea nici vorbă că au realitatea absolută, căci dacă se întâlnesc minți anormale, de popoare nici nu se poate vorbi, căci istoria religiunilor ne dovedește, că toate popoarele au avut o religie, care minți anormale să nu aibă aceste principii și idei spirituale, sunt excepții, care arată, că tocmai realitatea este dimpotrivă. Și afirmă el, că nici ideea de bine nu e comună tuturor. Dar aceasta nu înseamnă, că ideea de bine și de rău nu există.

Pentru empiriști Dumnezeu este numai o necesitate filosofică, o substanță înfinită, produsă prin adăugirea fără margini a finitului la infinit. Legea causalității, pe care ei n'o admit ca principiu fundamental, o aplică a demonstra existența lui Dumnezeu. Teoria aceasta duce la un adevărat scepticism. Căci a admite că noi nu cunoaștem realitatea, substanța, căreia nu-i știu decât calitățile primare, atunci ce putem ști sigur? Pe noi, dar nu suntem și noi, după teoria lor, tot niște ființe corporale? Deci fără realitate absolută? Sau suntem niște dumnezei (Schopenhauer), căci spune Locke, că nimic nu ne împiedică, dacă nu putem cunoaște substanța corporală, de a admite că substanța spirituală și cea corporală e tot una.

Iată de ce nu ne putem împăca cu empirismul, care la început e ateist, apoi panteist, terminând ca un creștin neaoș credința e sigură și Dumnezeu este garanția lumii externe

Mai extrem decât empirismul, fu dezvoltat în sec. 18 de Condillae sensualismul, care afirmă, că singurul izvor de cunoștință este experiența externă, deci mai mult de-ă Locke cu empirismul lui, care admitea și experiența internă, ca izvor de cunoștințe. Nu ca sistem filosofic, totuși sensualității au existat și înainte de Condillae. Hedonistul Aristip era sensualist: cunoștințele noastre au valoare subiectivă sunt senzațiile din noi, deci nu putem cunoaște natura obiectivă a lucrurilor, nu ne interesează decât răsunetul sentimental al lucrurilor, plăcerea. Și dacă-i vorba de plăcere, nu vom uita nici pe sensualistul Epicur, care afirma despre cunoștință, că își are izvorul în senzație, în simțuri, căci senzația posedă în sine un semn sigur al adevărului, claritatea

Iar rezultatul? Mâncați și beți, căci după moarte nu mai este nicio plăcere.

După Condillae orice cunoștință este sau o senzație, pură sau o senzație transformată. Și toate cunoștințele se capătă prin simțul extern, afară de care nu există alt izvor de cunoștințe, făcând comparație cu o statuie de marmoră, la care simțurile intră unul după altul în activitate, iar mintea este numai un canal de trecere a senzațiilor. În fond, noi nu cunoaștem decât senzațiile și nu realitatea obiectivă. Totuși se vede inconștient, căci din motive religioase, afirmă existența unui suflet imaterial.

A reduce totul la simțiri. Pe cât de periculos este acest sistem filosofic, dacă nu pe tărâmul teoretic, unde de foarte multe ori simțurile ne înșală, pe tărâmul moral simțurile nu numai că ne înșală, dar și ne distrug

Ca și empirismul, sensualismul este greșit. A ne lăsa simțurilor! Simțurile ne spuneau, că pământul e plan, și acesta e rotund. Simțurile ne fac să credem că soarele se învârtește împrejurul pământului și realitatea e din contră, Simțurile ne fac să credem, că în mersul trenului pietrele se mișcă și nu trenul. Dar dacă în caz de halucinații aiureli și păreri ar fi toate câte văd și aud simțurile.

Dacă noi nu avem rațiunea, cu principiile ei fundamentale și totul se reduce numai la accidente, ce valoare mai pot avea cunoștințele noastre?

Printr'un argument ontologic, ne întrebăm: dacă pentru sensualiști nu există principiile fundamentale ale minții, de unde au apărut ele în mintea noastră? Din punct de vedere științific și filosofic, ne-am împăca cu un sistem, care este consequent și care pune ceva peste ruine. Dar a declara problemele cele mai mari ale universului, enigme, pentru că nu le putem însuși prin senzații, a declara la urmă că există suflet, deși tot sistemul îl înlătură, a aproba ceeace negi, a zice la urmă, nu știu, în ceeace ți-ai propus să demonstrezi, pare sau inconștient de rațiune, sau lipsă de sinceritate sau frică de autoritățile bisericești și în acest caz nu se face altceva, decât ceeace făceau sofiștii, cărora le mergea gura, dar de unde plecau, și unde ajungeau nu interesa, dacă eșeau aplauze.

Din punct de vedere practic sensualismul e dezastruos.

A te lăsa senzațiilor, în ceea ce privește partea lor sentimentală, cum spune Aristip și Epicur, este a fi învins de patimi este a te lăsa în voia păcatelor.

Simțurile ne înșeală. Apostolilor li se părea ca nălucă, atunci când Domnul venia la ei pe mare. Li se părea că văd duh, când prin ușile încuiate apăru Domnul.

Dar «fericiți cei ce n'au văzut și au crezut».

În morală: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte—pământești și simțuale, se vor adăoga vouă»

(va urma)

Preot C. Coafă

Să dea pace pe pământ

I

Din vârf de munte 'mpădurit
Coboară încet la vale,
Iisus, de drum c'am obosit
Oprindu-se în cale.

II

Privește 'n juru-i, întristat
Cu milă și iubire,
O lume plină de păcai
O lume rea din fire!

III

Trudit de drum și răutatea
Acelei lumi pierdute,
Imploră Tatălui dreptatea
În vale ca și 'n munte.

IV

Indurerat, El nu voește
Pe om să-l osândească;
Ci, ori și unde se găsește,
Iisus vrea să-l sfințească.

V

Astăzi, El iar poposește
Împreajma ta, creștine;

*Privindu-te, îți ocrotește
Familia cu bine.*

VI

*Ingenunchind, te roagă 'ncânt
Cerescului Părinte,
Ca să dea pace pe pământ
Iubire ca 'nainte.*

VII

*Să ocrotească a ta glie
Neamul și Credința,
Iisus să facă, ca să fie
Deplină biruința.*

Pr. Ec. Mihail I. Buric

15 Iulie 1943 — Constanța

Deschizând ușa Bisericii Ortodoxe

Bucuria Paștelor

Cu toată vîșegia timpurilor actuale, fără îndoială că bisericile ortodoxe au sărbătorit din nou Sf. Paști cu multă râvnă. „Învierea lui Hristos este sâmbătoarea întregii lumi creștine, scrie un arhiepiscop rus, însă nicăeri ea nu-i așa de strălucitoare ca 'n Ortodoxio... Noaptea Paștelor, bucuria și slăvirea sa, ne transp rtă în viața veacului ce va se vie, într'o bucurie nouă, bucuria bucuriilor, bucuria cea fără sfârșit“.

Suntem deja în inima Bisericii ortodoxe. Nu-i cu puțință ca s'o cunoaștem fără a înțelege locul pe care-l ocupă bucuria Paștelor în viața sa adâncă. Cântările utreniei pascale se exprimă așa:

Cerul să se bucure,
Pământul să se veselească,
Lumea să prăznuiască,
Lumea văzută și cea nevăzută
Căci Hristos a înviat,
El, veselia cea veșnică.

Cultul Ortodox

Dar nu numai sărbătoarea Paștelor amintește Învierea, ci toate slujbele Bisericii ortodoxe. Eu n'am luat parte vreodată la slujbe mai plăcute ca acestea. Nu se plînge un

mort, ci se întâmpină un viu. Viul cel veșnic, Domnul Cerului și al pământului. În liturghie, totul este pus în lucrare pentru a întări acest adevăr fundamental.

Să intrăm într'o biserică ortodoxă pentru a lua parte la „sfânta liturghie“. Dintr'odată suntem isbiți de lumina care umple întreg sf locaș. Cultul ortodox are nevoie de această atmosferă de strălucire, ele nu se poate săvârși în întuneric. Înainte de a intra, am fi trebuit să ne aruncăm o privire asupra turlei de afară, semnul după care se cunoaște, întotdeauna, o biserică ortodoxă.

Cupola bizantină este mai mult decât un element arhitectonic, ea înfățișează, după cum spune un autor rus „Cerul înțelepciunii divine, care se reflectează asupra pământului“. Dumnezeu se apleacă către oameni pentru a-i strânge părintește în brațele Sale. Ceace exprimă cu simplitate pictura depe zidurile bisericii, care se observă de obicei în cupola dinăuntru bisericii (Pantocratorul). Ne aflăm în locul în care Dumnezeu și omul se unesc și totul ne recheamă. Adevăratul limbaj al Ortodoxiei este simbolul.

Iată *Catapeteasma* : este peretele ce se despărțește altarul de naos. Observăm numeroase icoane ce se fac obiectul unei generații concrete. Icoana nu-i numai imagine religioasă, dar, după învățătura ortodoxă, e un loc unde personajele biblice sunt prezente ca și într'o arătare. Prin urmare, credinciosul nu poate decât să se închine în fața lor.

În biserică nu sunt scaune. Cei care participă la Liturghie stau în picioare, ceace ne reține treji, cu toată lungimea slujbei, imposibil ca să adormi, altfel ai cădea jos.

Păstrezi o amintire minunată despre toate ceasurile pe care le-am trăit în bisericile din Răsăritul-Apropiat. Dar la Paris, în strada Crimeii, am asistat la cea mai frumoasă slujbă religioasă. Liturghia a fost săvârșită în *Paradis* și când cântăreții au ceva talent, este o frumusețe nespusă. Glasurile lor ne transportă într'o altă lume și eu înțeleg acum, cum primii Ruși au asistat la o liturghie bizantină în bazilica Sf. Sofia din Constantinople: Ei nu știau dacă se aflau în cer, sau pe pământ“.

Corul nu-i singurul care produce un asemenea efect. Sunt încă mișcărilor și intrările simbolice ale preoților. La un moment dat, unul din ei duce Evanghelia printre credincioși ¹⁾ Apoi împărtășirea vine să încoroneze slujbele pregătitoare.

1) Vol. mic (N. R).

Pentru ce liturghia, de care enoriașii noștri protestanți se leapădă așa de repede, este atât de iubită de frații noștri ortodocși? Pentrucă ea rezumă credința Bisericii. Ea face dogma vie și sensibilă pentru credincioși; ea face să retrăiască Evanghelia sub o formă dramatică. În felul acesta credinciosul devine un nou martor al ei.

Mai mult încă; liturghia vorbește „un nou pământ, un nou cer”. Toată ortodoxia este pătrunsă de această idee când Iama va fi transfigurată de Iusurarea Sf. Duh. Biserica nu se dresează numai sufletului omenesc, ci creațiunii întregi; aceasta-i moivul pentru care revarsă binecuvântarea sa și asupra lucrurilor.

Credința Bisericii Ortodoxe

Stăruim aci asupra esenței ortodoxiei. Universul întreg este deci destinat sfințirii, căci Christos este împăratul întregii creații reînnoite. Prin venirea Sa preface ea lumii va fi sfârșită. Credinciosul ortodox trăcește în această așteptare; el participă deja la împărăția lui Christos în Biserică; el este, în totul, îndrumat către venirea împărăției lui Dumnezeu.

Deasemeni, ea este de natură apocaliptică și mistică, de aici pasivitatea sa aparentă, însă adevărata sa viață adâncă, viața tainică cu Christos.

Viziunea uni ersului transfigurat împiedică Ortodoxia să fie individualistă. Biserica are drept misiune să conducă omenirea spre mântuire și nu omul ca individ.

Ortodoxia și noi

Fără indoială, noi putem să imputăm Bisericii ortodoxe, că nu face un loc suficient pentru predică. Chiar ortodoxii recunosc acest lucru și-l lecuiesc.

Nu voim să ne oprim asupra acestei chestiuni, nici să criticăm biserica rusă de sub regimul țarist. Intenția noastră a fost foarte simplă, ca să arătăm frumusețea necunoscută a Ortodoxiei. În spiritul ecumenic, Biserica Ortodoxă poate să ne învețe ceva, ceace noi încercăm să desprindem ca încheiere:

1) Biserica ortodoxă ne reamintește *Universalitatea Bisericii*. Biserica nu există pentru a întrefine o simplă pietate individuală; ea pregătește noua creație în Christos, lucrul ce trebuie înțeles în întinderea sa cea mai totală. *Învierea lui Christos are urmări cosmice.*

2) Biserica ortodoxă ia în serios împărăția lui Christos, *latemeiată pe aceste cuvinte: „Datu-mi-s'a toată puterea*

în cer și pe pământ" Christos este Stăpânul întregului univers.

3) Biserica ortodoxă ne cheamă la o adorare mai ze-
loasă. Este urmarea celor ce preced. Christos este așa de
mare și puternic încât nu putem să nu ne plecăm genun-
chii în fața Lui. Dar, prea obișnuiți să fim îndemnați în
slujbele noastre, am pierdut înțelesul adorație și ortodoxia
ne poate ajuta ca să-l regăsim ¹⁾.

Dumnezeu l-a pre-înălțat și i-a dăruit lui numele
care este mai presus de orice nume, pentruca, în numele
lui Iisus, tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al
celor pământești și al celor de desubt. Și toată limba să
mărturisească că Domn este Iisus Christos, întru mărirea
lui Dumnezeu Tatal (Filipeni II, 9-11).

(99) EUGEN PORRET

(„Semeur Vaudois“)

1 Mai 1943

Taducere de

Ion Corneliu M. Grumăzescu

Bârlad

1) Studiul meu mai dezvoltat asupra aceluiaș subiect, apărut în nu-
mărul de pe Martie c. al revistei „In Extremis“.

Concertul Ingerilor

de Alfredo Panzini

Trăia odată, într'un oraș al cărui nume nu-i ne-
voe să-l amintesc, un om cumsecade, bun la inimă și
cu stare.

Intr'o zi citi din întâmplare în Evanghelie, că mai
ușor intră o cămilă prin urechile acului, decât un bo-
gat în împărăția cerurilor și se înspăimântă.

Nu că ar fi dorit niciuna, nici două, să intre în
împărăția cerurilor, fiindcă atunci ar fi însemnat să
jignească legile Domnului. Ar fi vrut însă ca, la sfâr-
șitul zilelor sale, să ducă la ceruri un suflet vrednic
de viață fără de moarte din monarhia cerească.

Pentruca, dacă sufletul e un dar dela Dumnezeu,
e și o răsplată a omului.

Și gândindu-se el serios la vorbele evanghelice cu privire la cămilă și ac, îi păru că sufletele celor bogați și puternici, fără să și dea seama, ei se făcuseră din piatră în fața nenorocirilor omenești. Așadar sufletele lor, fiind împietrite, sînt asemeni cămilei ce nu poate trece prin urechile acului.

Odată convins de acest lucru, se gîndi ce-i de făcut. Iși rîndui deci avutul într'asa fel ca să nu-i lipsiască, lui și familiei, ceea ce era necesar, iar prisosul se apucă să-l împartă spre binele altora.

Întreba unde erau săraci de ajutat. Se ducea în prăvălii și lăsa vorbă să-i aducă atîta pîine, atîta făină, atîta vin, cutăruia ori cutăruia.

Niciodată nu voia să se știe cine a făcut binele. Plătea și pleca.

Se ducea să-i vadă pe infirmi: ar fi vrut să meargă și la bieții întemnițați, dar paznicii închisorilor nu-i îngăduiau acest lucru, deși el le-o mărturisea ritos, că nu împlinește decît una din cele șapte virtuții creștine: mila.

Se gîndi apoi să-și apropie doctrina cu privire la credință; citind odată o cânticică faimoasă, «Imitatio Christi», găsi scris astfel: «Vreau mai curînd să simți pocăința, decît să cunoști prin definiție ce vrea să însemne pocăința».

Iar în alt loc: «De-ai ști pe dinafară toată Biblia și toate învățăturile oamenilor înțelepți, ce lucru ți-ar mai fi de folos în afara dragostei și harului dumnezeesc?»

Și mai găsi scris: «Nu vorbele mari îl fac pe om sfînt și drept, ci viața virtuoaasă îl face pe om drag lui Dumnezeu».

Și altundeva: «Zădărnicie e setea de onoruri omenești și înălțarea în rang și puterea între oameni».

«Pînă atunci totul merge bine» își spuse bunul om, pentru că dorința de mărire în putere și renume între semenii săi nu-i trecuse prin minte nici măcar în vis.

Și trăind el așa, la moarte, registrul faptelor bune

din mîinile îngerului său păzitor era mare, pe cînd cel ținut de notar era mic. Abia lăasă cu ce să-l în-îngroape: și nici un rînd de necrolog nu-i apăru în ziare: fu desigur și el cuprins, dar fără nume, în acea rubrică a stării civile din jurnale unde stă scris: atâția morți, atâția născuți : 18 băeți, 19 fete, total 37. Căsătorii 18».

Prin urmare cu totul și cu totul necunoscut, tocmai ca în invocația *Doimne, da mihi nesciri*. „Doamne fă să nu știe nimeni“.

Dar ce înseamnă toate acestea ? Deajuns că îl recunosc Dumnezeu!

Fiindcă în viață fusese un om așa de deosebit, Domnul îi trimise întru întîmpinare doi heruvimi ca sa-i primească sufletul și să i-l ducă în ceruri : așa ceva Dumnezeu face foarte rar.

În Rai avu un loc de cinste și se văzu alături de persoane care, cînd pleacă în călătoria de dincolo de mormânt, își iau cu ele tot bagajul științei lor ; dar nu prețuește nimic, pentrucă pînă a nu sosi bine la porțile Raiului, li se întîmplă ca unuia ce ar porni în spate cu o sarcină de omăt : cînd sosește acasă, nu mai găsește nimic. Toată știința se topește ca zăpada.

Sărbătorile din Rai nu-s ușor de descris, dacă n'ai fost acolo, ca Dante; dar pînă și el nu ne-a dat decît vagi informații, pentrucă, după ce te-ai întors pe pămînt, amintirea se șterge, cum el însuși ne o spune.

Oricum, din câte se poate ști, pare-se că de-acolo de sus s'ar vedea tot spațiul infinitului și că fără spaimă s'ar cuprinde tot timpul nemăsurat.

Un lucru e însă sigur de tot : că se dau acolo minunate concerte. Ingerii cîntă din harpe și viori așa de frumos că noi nici nu ne putem închipui.

Și iată, într'o zi, Dumnezeu umbla prin Rai, cum obișnuia câteodată, să-i vadă pe fericiți.

Ce s'o fi întîmplat ?

Domnul vazu cum pe obrajii acestui om bun curgeau, încet, două lacrimi mari. Uimirea Tatălui cereesc nu fu mică deloc. Cum știm cu toții, lacrimile oa-

menilor sunt duse în cer și acolo schimbate în perle, cu care apoi arhitecții cerului fac cele mai minunate podoabe. Cum am spus, Domnul rămase foarte uimit.

„De ce plângi, omule?” întrebă Dumnezeu, «aici, în Rai, nu se plânge. Nu te desfată îndeajuns muzica heruvimilor mei?».

Și omul zise: «Mi-amintesc, Doamne, de ceva ce am lăsat pe pământ».

»Poate bogățiile?»

«O, nu, Doamne».

„Puterea?”

„Nu mă gândeam la ea nici când eram jos pe pământ”.

„Gloria?”

«Dar ce glorie mai mare decât să ai un loc în cer».

«Atunci, ce?»

Și omul zise: „Când eram pe pământ aveam o fetiță, cu o fețișoară ca o petală de iasomie: seara adormea în pătuțul ei cu mânuțele în cruce, și toate diminețile, când se deștepta, cânta de voieșie că trăește: cânta cu atâta voieșie, că i-am dat și numele de *Voioșica*; și era cântecul ei așa de neprihănit, că îmi părea o rugăciune și ascultând glasul copiliței mele, mi se părea că mă rog. Acel cânt, o Doamne, îmi pătrunde iar în inimă. Fă, Doamne, fă să aud iar cântecul copilei mele!”

Și Domnul, care e bun și care are legi deosebite de ale noastre, porunci să înceteze concertul heruvimilor și astfel glăsciorul Voioșicăi, numai el, se auzi, cântând pe pământ un cântec dela țară.

Și fericirii deschiseră ochii și stelele se oprisă din mers să o asculte.

Traducere din limba italiană
de IOAN MICU

Cuvântări cu pilde

Carte cu chipuri

Sunt din popor și-mi este dat să trăiesc în mijlocul lui. De aproape 13 ani, am ascultat multe cuvântări, conferințe, discursuri, cu bun prilej, ținute pentru el și mi-a căzut în mână și câteva cărți menite lui.

Din toate acestea, am înțeles că firea și mentalitatea lui sunt foarte puțin cunoscute.

Îl se țin cuvântări, conferințe, discursuri și se scriu și cărți pentru el, însă foarte puține îndeplinesc condițiunile de a-i fi pe plac, de a-l atrage, cu alte cuvinte, puține corespond fondului sufletesc al lui.

Poporul poate nu are atâta știință de carte, în schimb, el are o „limbă sfântă, limba vechilor cazanli“ și o cultură de o covârșitoare curățenie și de proporții destul de impunătoare, sau cel puțin egală cu a altor popoare, care s'au aflat cândva în faza de propășire, în care ne găsim noi și care azi dispun de o cultură foarte înaintată.

Cine nu poate să se convingă la fața locului, printre țărani, să se ducă la „Biblioteca Academiei“ și acolo va găsi adunată de anumiți ostenitori, aproape întreaga „colecție“.

Dar ce fac cei ce socotesc pe sătean lipsit de orice cultură și că pot să-l învețe oricând și oricum?

Îl se înfățișează lucrurile aproape întotdeauna, neținându-se seamă de fondul apercetiv al lui.

Pavel n'a făcut așa în Ariopagul din Atena, iar didactica cu științele ajutătoare ei, ne arată prin experiențele făcute de oamenii de bine ai omenirii, că nu se poate zidi trainic în suflete, diferite cunoștințe, fără a ține seamă de acest fond și fără a-i vorbi pe înțelesul lui.

Săteanul, la rândul lui, ascultă și el pe vorbitori, însă nu este nici sguduit și nici pus pe gânduri, rămâne adică „nepăsător și rece“.

Vorbitorii, în cazul acesta, n'au fost în stare nici să înțipărească vreo învățătură în mintea lui și nici să facă pe cel sfătuit să înfăptuiască sfatul.

Vorbitorii, cari vor să producă emoțiuni puternice și de durată în ascultătorii lor,—nu fără trudă și nici fără osteneală,—nu au decât să caute să pătrundă felul Mântuitorului de a vorbi și să-l folosească.

Nimeni nu a cunoscut mai bine firea și mentalitatea poporului și nimeni nu l-a grăit mai pe înțelegerea lui, mai deslușit, învățăturile cele mai grele și cele mai noi.

Zlditorul și-a cunoscut zidirea, a iubit-o și i-a grăit din inimă către inimă, cu „putere”, simplu și în pilde.

Așa trebuie să se vorbească poporului.

Poporului, îi trebuie o cuvântare simplă, cu metafore, cu analogii și cu parabole, așa cum a făcut El.

În felul acesta învățământul abstract devine concret, ceea ce este greu de înțeles, ușor de pătruns, ceea ce este anevoios de reținut, foarte bine întipărit, ceea ce obosește înviorător și nespus de atrăgător.

Pentru aceste binecuvântate pricini, cei ce-l ascultau pe Iisus, adese ori uitau să se ducă pela casele lor să mănânce.

De aceea pe bună dreptate a spus cineva : că nu trebuie să i-se refuze sarea parabolei, la mâncarea învățături.

Dacă învățăturile lui Iisus sunt presărate cu metafore, cu analogii, cu parabole și avem un temel puternic pentru a le întrebuiința și un model de urmat, apoi nu tot așa este cu scrisul, cu cartea.

Mântuitorul n'a scris cărți.

Însă, oricine a căutat să pătrundă în mentalitatea poporului, a înțeles că el nu-și cumpără cărți și nu le citește, decât aproape numai acele cu chipuri.

Cu cât înfățișarea și chipurile de pe ele și din ele sunt mai atrăgătoare, cu atât și el este mai atras de ele.

Se pare că sectanții au înțeles mai bine această însușire a firei poporului nostru și au speculat-o cu nerușinare.

Cărțile sectanților au de obicei chipuri bine alese și bine reușite, pentru țința pe care o urmăresc ei,—chiar și cei care sunt împotriva sfintelor icoane.

Poate e supărător, dar e adevărat.

Cuvântările și cărțile pentru popor trebuie să fie întocmite în așa fel să corespundă structurii sufletești a sățeanului nostru.

Sățeanul trăiește în mijlocul naturii. El admiră cerul înstelat al serii de vară din patul întocmit din fân, proaspăt cosit. El privește de nenumărate ori soarele răsărind sau apunând. El a văzut cerul în auroră sau posomorît, a înfruntat vifornite năprasnice și cea mai bună descriere prin născocirea lui Gutenberg nu este în stare să redea câtuși de puțin realitatea naturii,—în toată frumusețea ei, uimitoare și vorbitoare. Uimitoare, pentru că prin ea glăsuște Dumnezeu.

Aceste sunt slovele cele nefăcute de mână omenească, în care săteanul știe afla tainuita voință a Creatorului.

Cu câtă temeinicie a spus cineva : „Lumea de sub mine

este o oglindă în care pot să văd lumea de deasupra mea. Operile lui Dumnezeu sunt calendarul păstorului și alfabetul țaranului*.

Omul care admiră asemenea frumuseți și știe să citească în ele mărinimia și puterea lui Dumnezeu nu poate ceti cărți sterpe cu scris searbăd. Lui nu-i plac cuvinte întortochiat așezate, sau din cele, care au nevoie să fie tălmăcite, pentru a fi înțelese.

Săteanului, căruia Dumnezeu l-a dăruit cu atâta dărnice măreața și înălțătoarea carte a naturii, apoi să i se dea o carte, dacă nu asemenea, cel puțin cât mai aproape de ea.

Dar, care este cartea, care să fie cât mai aproape de cea a lui Dumnezeu?

Care este cartea, care să fie aproape tot așa de măreață și înălțătoare?

Aceasta este cartea religioasă cu chipuri, cu icoane.

Chipurile apropie cartea întocmită de om, de cartea naturii.

Slova chipului este asemănătoare slovei celei nefăcute de mână omenească și aproape tot așa de grăitoare pentru sătean.

Infățișarea lui Maxim Mărturisitorul† 662, — fie prin peniță fie prin penel, cum rătăciiții îi smulgeau limba, pentru că mărturisea pe Mântuitorul, sau prăjirea pe jeratec a Diacoului Laurențiu, sunt mai convingătoare decât orice expunere, oricât de iscusit ar fi făcută, a învățăturii: «Oare cine ne va despărți pe noi de dragostea lui Hristos? Au necazul, sau strâmtoarea, sau prigoana, sau foamea... etc. Rom. VIII, 35-39,

Biserica a înțeles din vreme aceasta și și-a luat în slujba sa penelul, folosind chipurile sub forma sfintelor icoane, iar azi este o datină.

Infățișarea broșurii «Călăuza creștinului ortodox» a I. P. S. Patriarh, editată de către «Institutul Biblic și de misiune al Bisericii ortodoxe române», cu Mântuitorul pe copertă, având în dreptul și pe grumajii săi o biserică, cu o mână binecuvântând, iar cu cealaltă ținând un pergament pe care stă scris «Eu sunt calea» iscusit încadrate și meșteșugit închegate cu chenare înflorate, este în adevăr o infățișare îmbietoare, potrivită și grăitoare, corespunzând în același timp și structurii sufletești a țaranului.

În adevăr, Românului caruia îi place să-și vadă soția torcând firul din furcă înfrumusețată, casa bine împodobită, iar bățul cu dibăcie lucrat, cartea cu infățișare urâtă și fără chipuri, i-se pare ca o casă fără copil, ca o «casă pustie» cum zice el și în același timp și dărăpănată.

Săteanul nostru este un tip vizual, cu un simț artistic deosebit de pronunțat și cu un sentiment religios adânc înrădăcinat.

Și ca să fim în tonul vremii trebuie să spunem că acestea sunt „undele» pe care el ascultă pe binevoitorii lui. Zadarnic este învățat și povățuit pe alte «unde». Statornicia și tradiționalismul țaranului sunt de neînchipuit, sunt în orice caz, mult mai tari și mult mai trainice, decât perseverența binevoitorilor lui, cari văzând că nu sunt luați în seamă, îl părăsesc.

Cel ce vrea să-i atragă urechea, trebuie să-i atragă întâi ochii, iar dacă vrea să-i atragă ochii, trebuie ca chipurile pe care le înfățișează să fie potrivit alese și desăvârșit făcute. Întrucât datorită simțului său artistic destul de matur și simțământului său religios ortodox, nu se lasă mulțumit decât dacă ceace i-se înfățișează este la înălțimea gustului său, pentru frumos și la adâncimea simțământului său religios.

Iată deci, că felul Mântuitorului de a vorbi, însușirile firei săteanului și cultura lui, folosul didactic și datina creștinilor sunt din destul de îndrumătoare, de convingătoare și de pilduitoare pentru a întrebuița pildele în cuvântări și chipurile în cărți.

Pr. Gh. Pătrașcu

Sfințirea Bisericii din parohia Platonești Jud. Ialomița

Solemnitatea sfințirii acestui nou locaș de închinare, este cea mai vie și cea mai convingătoare dovadă, că sufletul românesc nu și-a pierdut nimic din pietatea creștină a strămoșilor săi.

Din vremuri îndepărate, bunii și străbunii noștri, s'au străduit cum să ne păstreze și să ne apere mai bine o țară frumoasă, decât dotând-o cu astfel de instituțiuni temeinice și folositoare. Dovadă ne sunt ne-numeratele și monumentalele mănăstiri, cu mărețele biserici, în care s'au adăpostit artele frumoase ale Neamului ca : arhitectura, sculptura, pictura și muzica.

În jurul acestora, s'au clădit și întemeiat, aziluri, ospicii, spitale, tipografii, biblioteci etc. toate acestea fiind roduri sfinte, produse din dragostea către aproapele și către Dumnezeu.

Noi Români, vrem să fim ceeace suntem, fii ai

părinților, urmași ai strămoșilor noștri, iubind ceea ce ei au iubit, adorând ceea ce ei au adorat.

Măreață e biserica Sf. Petru din Roma, care pleacă sufletul oricărui om spre evlavie. Tot așa e Sf. Sofia din Constantinopol, Domul din Colonia, Notre Dame din Paris și multe alte locașuri de închinare și creștinească reculegere. Pentru noi însă cu mult mai bogat izvor de întremare sufletească e Cozia cu chipul lui Mircea cel Bătrân și al Teofanei. Biserica noastră este la Curtea de Argeș, a cărei duioasă legendă despre jertfirea soției meșterului Manole, face să râureze de lacrimi până la ochii pruncilor noștri.

Biserica noastră este la Rădăuți, unde se odihnește Bogdan descălitorul. Biserica noastră e la Putna, unde doarme Ștefan cel Mare și Sfânt. Biserica noastră este peste tot, unde dorm somnul lor de veci citorii de așezăminte și vnevozii dătători de legi și dăcini. Biserica noastră este și acest sfânt locaș ce s'a sfințit astăzi.

Terminat, este redat dumnezeștii lui meniri de proslăvirea lui Dumnezeu și de perfecționarea sufletească și morală a vieții creștine.

Buna voința Prea Sfințitului Nostru Episcop, de a veni să sfințească acest sf. locaș, a creiat clipe de adevărată înălțare sufletească.

Spre verificare, a fost mulțumirea generală, dragostea necondiționată și respectul spontan și leal al tuturor celor prezenți.

Gestul Prea Sfințitului Nostru Episcop Eugeniu, a dovedit, că în executarea programului de netrâmbitate realizări practice și spirituale, nu a pierdut nici o clipă și nici de data aceasta, fără a se jertfi pe altarul binelui obștesc, pentru propășirea și fericirea Bisericii.

Inobilat de sacerdoțiul divin al servirii arhieresti și conștient de imperativul categoric al vremurilor apocaliptice și semnificative pe care le trăește astăzi Biserica, Prea Sfințitul Nostru Episcop a înțeles și înțelege, să-și pună sufletul, mintea și toate nuterile

fizice în munca creiatoare de spiritualizare a Eparhiei.

Activitatea fecundă a Prea Sfințitului Nostru Stăpân în cuprinsul Eparhiei, organizarea și disciplina bisericilor din Eparhia Bălți și a Mitropoliei Cernăuților, precum și extinderea și apogeul Institutului Biblic, al cărui director este, împletesc o frumoasă cunună, împodobindu-l ca pe un adevărat și mare Ierarh al Bisericii lui Hristos, produs exclusiv a muncii Prea Sfinției Sale, plină de jertfă și abnegații stăruitoare. Dumnezeu să-i dăruiasca zile îndelungate cu deplină sănătate și să ni-l înscăuneze ca titular al Eparhiei noastre.

Enoriașii parohiei Platonești, în frunte cu vrednicul lor păstor Pr. Stan Dumitru, a făcut o caldă și frumoasă primire Prea Sfințitului Episcop, care a venit însoțit de Prea Cucernicul Pr. Referent Econ. Gh. Sorescu. La gară a fost primit de un sobor de preoți, apoi întâmpinat de cei mai buni călăreți în costume naționale. La intrarea în sat, primarul a oferit Prea Sfințitului pâine și sare. D-l Director al școlii, Solomon, s'a prezentat cu premilitarii, iar corul școlii a intonat «Bine ați venit la noi în comună». O ploaie de flori era în jurul Prea Sfințitului, flori din nevinovatele mânuțe a elevelor de școală.

A avut loc apoi slujba sfințirii și Sf. Liturghie. Prea Sfințitul a slujit îngerește și a răspuns foarte frumos parohului, mulțumindu-i pentru vrednicia și străduința C. Sale și a tuturor celor ce l-au ajutat.

Măreață și înălțătoare a fost această zi pentru satul Platonești.

Preot Virgil Andreescu

Vizita P. S. Episcop în com. Armășești

Comuna Armășești din Jud. Ialomița este așezată pe malul pârăului Sărata și este una din comunele model ale jud. Ialomița. Aici au fost „Nenișori” localitatea unde Matei Basarab și Vasile Lupu s’au războit și unde armata moldovenească a fost prinsă și făcută prizonieră. Acești prizonieri au fost așezați în mijlocul unei păduri după malul Ialomiței, tăind lemne pentru capitală. Mulți dintre acești prizonieri n’au mai plecat, s’au căsătorit aici și pe locul unde erau închiși (țârc) au format comuna Moldoveni, care există și astăzi, fiind o comună cu buni gospodari, deosebiți de ceilalți din alte sate. Aici în comuna Armășești a fost invitat și Prea Sfințitul Episcop-Locotenent Eugeniu Laiu—Constanța, d: către D-l General Gh. Rujinski, proprietarul comunei, spre a inaugura clădirile Căminului Cultural și a Cooperativei, clădiri mari și frumos lucrate.

Sâmbătă 5 Iunie a. c. cu trenul de noapte P. S. Episcop a venit dela București la Urziceni, fiind primit în gară de Prea C. Protoiereu Gh. S. Popescu, Pr. Mișu Marinescu Manasia, D-l Ștefan Popescu primarul comunei și D-l Gavrilă șeful poliției Urziceni. A găzduit la P. C. Protoiereu.

Duminecă la ora 7 jum. a plecat spre Armășești trecând prin comuna Bărbulești, unde a admirat curtea bisericii, fiind plantată cu pomi fructiferi. Din cauza noroiului n’a putut vizita biserica. Eșind din comună, Prea Sfințitul Episcop a fost întâmpinat de 50 călăreți, bine îmbrăcați care l-au însoțit până la biserica din comuna Armășești. Aici în sunetul ciopotului a fost întâmpinat de C. Preoți: Const. A. Constantin, parohul comunei, Pr. Iordache Stoenescu, Pr. Ioan Simion, Pr. Teodor Cazan, Pr. Gh. Mănescu, Pr. Nicolae Uzună, Pr. Gh. Constantinescu, Pr. Const. N. Vasile, Pr. M. Dumitrache și Pr. Mih. Marinescu.

După ce s'a închinat, Prea Sfințitul s'a îmbrăcat în frumoasele odăjdii arhieresti și a început Sf. Liturghie. Diacon a fost Calistrat Lăcătuș iar răspunsurile au fost date de corul comunei condus de D-l învățător Gh. Popa. În tot timpul a domnit cea mai perfectă liniște, mai ales că enoriașii asistau pentru prima dată la o slujbă arhierescă.

După terminare, Pr. Paroh, a dat raportul, urând Prea Sfințitului Episcop bun sosit și aducându-i vii mulțumiri pentru că a binevoit să se pogoare în mijlocul poporului.

Apoi Prea Sfințitul a ținut o însuflețită cuvântare, arătând că în aceste vremuri grele singura scăpare a noastră este biserica. Arată cea ce au făcut ctitorii. Această nu este de ajuns, ci trebuie ca și cei de astăzi să muncească pentru înfrumusețarea bisericii că fiecare la rândul lor să lase ceva celor care vin după noi. Arată apoi că D-l General Gh. Rujinski urmează pe drumul marilor ctitori ai bisericii și comunei Armășești Iordache Jossima și Căpitan Ioan Nenișori, dar cere că așa precum a lucrat pentru cămin și cooperatie să lucreze și pentru biserică, căci aici este puterea morală și spirituală a comunei.

După binecuvântarea făcută creștinilor, Prea Sfințitul personal, a miruit tot poporul, dându-le anaforă, cruciulițe și cărți în mod gratuit. După terminare, în sunetul clopotului și a imnului «Pre Stăpânul» Prea Sfințitul cu tot poporul a mers la Căminul Cultural și în fața unei foarte frumoase troițe s'a oficiat sfințirea apei, după care s'a stropit și sfințit cu Sf. și marele mir toate încăperile căminului, cooperativei și baia populară. După această a luat cuvântul D-l General Gh. Rujinski care a arătat cum a putut să ajungă la aceste frumoase înfăptuiri. Vorbește apoi D-l Inspector G-ral Năsturaș, directorul școlii de agricultură, apoi delegații tuturor instituțiilor și în urmă ia cuvântul P. S. Episcop, făcând un rezumat al tuturor cuvântărilor ținute și arătând că înfăptuirile comunei Armășești trebuie să fie ca model în tot județul Ialomița și chiar în toată țara. Arată apoi că biserica ia parte

cu toată bucuria la aceste înfăptuiri, arătând că în totul și în toate să fie unire desăvârșită, căci cecece s'a înfăptuit nu s'a înfăptuit, decât prin unirea conducătorilor. Tot așa trebuie să lucreze și pentru biserică. Ureeză că aceste Instituții să-și ajungă scopul pentru care sunt rânduite, iar D-lui General Gh. Rujinschi să trăiască să se bucure cât mai mult de fructul muncii sale.

După aceea Prea Sfințitul împreună cu toți cei prezenți au vizitat cantina căminului, unde luau masa 30 copii serviți într'o sală specială a cantinei și ajutați de elevele școlii industriale de fete. S'a zis rugăciunea și Prea Sfințitul a binecuvântat masa copiilor. În urmă s'a vizitat ferma D-lui General Gh. Rujinschi, după care toți invitații în frunte cu Prea Sfințitul Episcop au trecut la școala de agricultură unde în sala de mese a școlii s'a servit o masă la peste 100 persoane. Au tostat: Prea Sfințitul Episcop, D-l General Gh. Rujinschi, P. C. Protoereu Gh. Popescu, Pr. Mih. Marinescu-Manasia, D-l Ștefan Petre, directorul căminului D-l Ștefănescu directorul camerei de agricultură și alții.

După terminare Prea Sfințitul Episcop împreună cu cei prezenți au vizitat ferma școlii de agricultură admirând rânduiala și curățența ce domnea în toate părțile. Apoi am mers la gara Armășești și cu trenul de 7 seara a plecat spre reședință.

Vizita Prea Sfințitului Episcop în această parte a județului nostru, a lăsat urme adânci, poporul așteptând această vizită încă de multă vreme. Sfaturile și învățăturile au avut un răsunet frumos în sufletele credincioșilor care l-au înconjurat cu toată dragostea. Prea Sfințitul cu această frumoasă ocaziune a făcut un tânăr Teolog-Diacon. Această slujbă a impresionat foarte mult pe credincioși.

Vizita Prea Sfințitului va rămâne multă vreme în sufletele celor care au participat la dumnezeieștile slujbe și la frumoasa serbare dela cămin și cooperativă.

Asistent Pr. Gh. S. Popescu — Urziceni

Darea de seamă asupra conferințelor generale preoțești și ale cântăreților pe anul 1943

Conferințele generale preoțești pe anul 1943 s'au terminat. La toate seriile Prea Sfințitul Episcop Eugeniu, a ținut ca să fie prezent, să-și cunoască preoștii, să fie cunoscut și ascultat. Folosul acestor conferințe s'a văzut și imediat, dar rezultatele se vor vedea în viitor și mai mult, spre binele bisericii și neamului.

În ziua fiecărei ședințe, de la 8—10 s'a oficiat Sf. Liturhie, în sobor, iar răspunsurile au fost date, în cor, de preoți. După Sf. Liturhie s'a oficiat un pohihronis, după care s'a trecut în sala aranjată pentru ședințe.

După prezentarea preoților și un cuvânt de bun sozit, de către prototiereul respectiv, Prea Sfințitul Episcop a luat cuvântul, la fiecare ședință, arătând considerațiunile pentru care s'au hotărît a se ține conferințe generale:

Trăim timpuri foarte grele. Timpuri de războiu, când toată suflarea românească este mobilizată pentru victoria finală, care să ne dea o pace dreaptă și românească, Conducătorii și comandanții țin cât mai multe consilii și ședințe, pentru a-și cunoaște colaboratorii și subalternii, pentru a se înarma cât mai bine posibil și pentru a găsi cele mai bune planuri de luptă.

Pe teren spiritual, Biserica este și ea mobilizată în slujba neamului. Pe învățăturile sale și pe rezultatele propoveduirii ei, se pune tot atâta nădejde, în atingerea scopului final al luptei ce se duce, cât se pune în armamentul material, și dacă nu, chiar ceva mai mult. De aceea tocmai pentru că suntem în războiu, era nevoie de conferințe generale. Biserica ortodoxă are de dat o luptă, un examen, din care dacă va eși la înălțime, va primi o răsplată de la Dumnezeu și va binemerita de

la patrie. Scopul conferințelor este ca Șeful să-și cunoască comandanții și să ia măsurile cele mai potrivite, atât timpului de față, cât și pentru timpurile ce vor urma, de după războiu, care pot fi mai grele, decât cele de acum. Ne trebuie muncă, ne trebuie disciplină, unire și pace în sânul bisericii, în interiorul țării, pe frontul intern, care este de tot atâta importanță, ca și cel extern, de pe câmpul de luptă. Când pe front se fac atâtea sacrificii, Biserica nu poate să stea pasivă. Se roagă pentru a fi învins inamicul, dar trebuie să și activeze pe toate tărâmurile sociale, mai ales când și Condăcătorii Statului pun cel mai mare preț pe ea și este chemată să-și dea contribuția sa.

Slujitorii bisericii au depus un jurământ și îndeplinindu-l cu sfințenie, ea va forma o stâncă de granit, de care se vor sfărâma în afară toate atacurile dușmanilor, iar înăutru toate uneltirile rătăciților. Biserica trebuie să fie lumina lumii și sarea pământului, iar slujitorii ei trebuie să fie înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbeii.

Preoții au ocazia să mai studieze, să se mai pună în curent cu cunoștințele ce trebuie să le aibă, în îndeplinirea misiunii lor și pentru conferinți s'a ales primăvara, anotimp care îndeamnă pe fiecare plantă și vietate, la viață și activitate.

Seria I s'a ținut cu preoții din protoieria I Constanța, în ziua de 18 Mai.

Au conferențiat Preoții V. Nartea—Mangalia și C. Lembrău—Adamclisț despre „Naționalism și creștinism”, iar preoții V. Paraschiv—Constanța și V. Bulăceanu—Darabani, subiectul practic «Misiunea preotului în opera de educare a tineretului».

La ambele subiecte au luat cuvântul în completare Preoții: Stelian Popescu, protoieru, C. Crețu—Darabani, Gh. Popescu—Râmnic, Radu Dăcu—Peștera și C. Coadă Consilier referent.

Seria II s'a ținut cu preoții din protoieria II a jud. Constanța, în ziua de 19 Mai.

Conferențiază la subiectul teoretic «Creștinismul și războiul» Preotul Gh. Zafnea—Hârșova și la subiectul

practic «Preotul și asistența socială în timp de războiu»
Preoții: Gh. Apostol—Ciobanu și D. Mihai—Vulturul.

În complectare au luat cuvântul Preoții: S. Sâmpetru—Dorobanțu, Diacon Al. Marin—Constanța, I. Ciorbaru—Hârșova, T. Mocanu—Cogealac, N. Luca—Topalu, St. Preda—Ciobanu și D. Andrei, protoieru.

Seria III cu preoții din protoieria III Ostrov, în ziua de 26 Mai,

La subiectul teoretic «Naționalism și creștinism» au conferențiat Preoții: Gh. Toma—Canlia și Gh. Anghel—Oltina, iar la cel practic «Rolul preotului în opera de educare a tineretului» Preoții: N. Ciorbaru—Beșlic și D. Petcu—Negurenii.

În complectare a luat cuvântul Pr. C. Ionescu—Băneasa și alții.

Seria IV cu preoții din protoieria I a jud. Ialomița, în orașul Călărași, în ziua de 27 Mai, la care au luat parte și D-l Colonel Leonida Popescu, Prefectul Județului și D-l Eugen Cealac, Primarul orașului, care au ținut să întâmpine de la gară pe Prea Sfințitul Episcop, și au făcut frumoase urări de bun sosire Prea Sfințitelui Sale și declarații pentru Biserică și slujitorii ei, în care Domniile Lor înțeleg să-și pună nădejdea și să-i ia de colaboratori, în munca și răspunderea ce o au în județ și oraș, la care a răspuns Prea Sfințitul Episcop mulțumindu-le și asigurându-i de tot concursul preoților.

La subiectul teoretic au citit Preoții: Alex. Z. Ionescu—Radu Negru despre «Creștinismul și războiul» și I. O. Popa «Naționalism și creștinism», iar la subiectul practic «Misiunea preotului în educarea tineretului» Preotul Gh. Georgescu Călărași.

Au luat cuvântul în complectare Preoții: V. Rădulescu—Dorobanți, Al. Pătrașcu—Oltina, Marin Radu—Ștefănești, Al. Nicolae—Model, D. Teodorescu și V. Voiculescu—Mărășteni, G. Negoită—Mircea Vodă, I. Sporea—Crucea, St. Dima—Călărași, Gh. N. Ionescu—Călărași și D. Coman Chirnoși.

Seria V cu preoții din protoieria III a Jud. Ialomița, în orașul Urziceni, în ziua de 9 Iunie,

La subiectul teoretic «Creștinismul și războiul» a

conferențiat Pr. V. Stancu—Vlașculești și la cel practic «Preotul și asistența socială în timp de războiu» Preot Toma Mihai—Brăția.

În complectare au luat cuvântul Preoții: C. Vasile—Borănești, Toma Ceroșu—Bărbulești, L. Săndulache—Gârbovi, I. Cristea—Horia, I. Ciolea—Grindu, T. Cazan—Jilavele II, Mircea Marinescu—Colelia, Stelian Iliescu—Copuzu și Nic. Uzună—Slătioarele.

Seria VI cu preoții din protoieria II a Jud. Ialomița, în orașul Fetești Gară, în ziua de 23 Iunie.

La subiectul teoretic «Naționalism și creștinism», a conferențiat Pr. Gh. Ioan—Ferdinand I și la cel practic «Aportul Bisericii în opera Consiliului de Pătronaj» Pr. I. Mateescu—Maltezi.

În complectare au luat cuvântul Preoții: N. Florea—Beilic, N. Dojan—Perișori, Gh. Radu Găldău, P. Rășanu—Jegălia, Dan Moisescu—Găița, Gh. Decu—Sudiți, Gh. Popescu—Cacargeaua, I. Nicola—Stelnica, D. Sima—Țândărei Gară, V. Marinescu—Dudești, M. Țiței—Fetești Gară, Gh. Ioan—Ferdinand și N. Iordache—Vlădeni.

Seria VII cu preoții din protoieria II a Jud. Ialomița, în ziua de 24 Iunie.

Preoții din protoieria II Fetești, au fost împărțiți în două serii.

În întâmpinarea Prea Sfințitului Episcop, la gara Ciulnița, a eșit D-I Colonel Leonida Popescu, Prefectul Județului, și în orașul Slobozia, în fața Bisericii D I Primar al orașului l-a primit cu pâine și sare, urându-i bun sosii. În Biserică după cuvântarea Preotului P. Zamfir, paroh și a D-lui Prefect al Județului, Prea Sfințitul Episcop a mulțumit tuturor, îndemnându-i să fie buni creștini, și să fie demni urmași ai strămoșilor, îngrijind de Biserică, care este ctitoria lui Matei Basarab.

La subiectele teoretice au citit Preoții: T. Manole—Motălva despre «Naționalism și creștinism» și Gh. Ionescu Bora „Creștinismul și războiul» și la cel practic Pr. I. Mirica—Traian II despre «Mistuna preotului în opera de educare a tineretului».

Au luat cuvântul în complectare Preoții: N. Școr-

dilă—Valea Clorii, V. Radu—Ogradă, N. Dobrescu—Amara, M. Vasilescu—Grivița, N. Mateescu—Izbu P. Zamfir și Gh. Sachelariu—Slobozia, T. Oprescu—Frățiești, I. Negoită—Cosâmbașii, P. Brătianu—Slobozia Capelă, Nicolae Borcan—Mărculești și Pr. C. Coadă, Consilier Referent.

La toate seriile și la fiecare subiect în parte, Prea Sfințitul Episcop a luat cuvântul spre a lumina, cu cunoștințele Prea Sfinției Sale, în chip dezăvârșit, fiecare subiect tratat și la sfârșitul fiecărei ședințe, a dat sfaturi și îndemnuri preoților, de a-și face datoria și să fie la înălțimea misiunii lor.

Subiectele în majoritatea lor au fost bine studiate, complet luminate, dovădindu-se din partea preoților o temeinică pregătire și o deosebită muncă și atențiune în pregătirea lor.

Odată cu conferințele generale ale preoților, s'au ținut și cele ale cântăreților din Eparhie, pe protoierii, pentruca și cântăreții să aibă ocazia să se cultive prin studierea subiectelor; iar prin cunoștințele și sfaturile căpătate, să poată fi adevărați colaboratori ai preoților în parohie.

S'au tratat următoarele patru subiecte practice, dintre care fiecare cântăreț era obligat să lucreze unul:

1. Aportul cântărețului bisericesc în îndeplinire misiunii preotului în parohie.
2. Cântărețul și asistența socială în timp de războiu.
3. Purtarea cântărețului în societate.
4. Contribuția cântărețului la colportaj.

Conferințele cântăreților la Constanța, seria I și II și la Fetești au fost prezidate de Consilierul Referent al Secției Culturale, iar la Ostrov, Călărași și Urziceni de către Prea Cucernicii Protoierei respectivi.

Ca și la conferințele ținute cu preoții, s'a făcut slujbă în sobor, de preoții din împrejurimi, cu Sfânta Liturghie între 8—10, răspunsurile fiind date de corul cântăreților.

Cântăreții din eparhie s'au arătat adânc recunoscători Prea Sfințitului Episcop, că pentru prima oară, s'au ținut conferințe și cu ei și cu această ocazie li s'a

ridicat moralul și prestigiul, șiîndu-se puși aproape pe aceeași treaptă, de alușitori al altarului, cu preoții. Au avut ocazia să se întâlnească, să se cunoască, să se instruiască, de a primi îndrumări spre a fi la înălțimea slujbei pe care o îndeplinesc.

S'au tratat toate subiectele de diferiți cântăreți, s'a luat cuvântul în complectare de alții și nădăduim că în anul viitor să avem conferințe, nu numai mulțumi toare, ci bine pregătite,

Consilier Referent
Preot C. Coadă

Chipul Mântuitorului

de Dr. N. Vătămanu

(RECENZIE)

Sub acest titlu a apărut un articol al d-lui Dr. N. Vătămanu, în numărul de Paște a. c., al revistei medicale «Trup și suflet», pe patru pagini, într'o formă științifică-literară, cu icoane creștine.

În el, autorul caută să expună problema teologică de actualitate a chipului Domnului Christos de pe Sf. Giulgiu, potrivit cercetărilor științifice ale doctorului Desfosses, ale învățaților: Paul Vignon, Yves Delage, Col. Colson și după datele istoriei și tradiției bisericești, precum și Sf. Evanghelie.

În introducere se face o scurtă dare de seamă iconografică, asupra chipului Domnului, ajungând pe nesimțite la subiectul dorit. Se expun motivele determinante. Scriu acestea, spune autorul, pentru că: 1) problema expusă are valoarea unui act medico-legal, 2) ca iubitor de lucruri antice și 3) ca bun creștin. Se trece apoi la tratarea subiectului.

«Documentul în discuție, e Sf. Giulgiu, în care a fost învelit Iisus, după ce mort, a fost coborât de pe cruce spre a fi înmormântat» și se amintesc locurile comune din Sf. Evanghelie, unde se expune îngroparea Dom-

nului. Se evidențiază, din Sf. Evanghelie, cuvintele dela Invierea Domnului: «punerea lui (a giulgiului) într'un loc anume», ca dovadă a cinstei de care se bucură, la primii creștini. Datorită acestei cinstiti el va fi fost luat din mormânt și păstrat cu sfințenie.

Date istorice, sigure, avem dela 1204, când cruciații apuseni, prădând Constanținopolul au luat și Sf. Giulgiu din posesia împăraților bizanțni. Pe la 1355, Geoffroy de Chavny îl depune într'o mănăstire de lângă Troyes, iar nepoata sa, Margareta, îl donează ducelui de Savoia, Ludovic I. Acesta îl așeză în mănăstirea Chambery, unde rămâne până la 1578. când e transportat la Torino.

În secolul XVIII, a fost așezat într'o raclă de aur în mausoleul familiei de Savoia. Credincioșilor li se îngăduie să-l vadă și să-l venereze la ocaziuni foarte rari. Așa uitimele date, ale arătării sale, sunt: în 1898, 1931 și în 1933, când a fost fotografiat și în ultimele două date examinat de o comisie de învățați franco italieni și americani, desigur cu aprobarea bisericii romano-catolice.

Concluziile cercetărilor întreprinse de ei n'au apărut în întregime. Învățatul Paul Vignon, însă distins biolog și membru al acestei comisii a dat la iveală un volum referitor la Sf. Giulgiu. Iată sumarul cercetărilor sale, ajutat și de alții.

Giulgiul, supus acestor cercetări, e o pânză de in cenușie; lungă ds 4,36 m., lată de 1,10 m, în care a fost înfășurat un corp omenesc, mort, dar încă neintrat în putrefacție. Ea i-a fost pusă pe față, a fost trecută peste cap și învelit spatele. Urmele corpului se văd pe ea, dar datorită înfășurării, nu avem o singură siluetă de față, și una de spate ci în continuare. Cele două siluete se ating în regiunea capului, având un spațiu liber între ele, datorită legăturii peste cap, a maxilarului, așa cum se obișnuiește la înmormântările evreești. Figura apare mai bine, privită dela distanță dar ca un negativ fotografic. Tot astfel și fotografiată. Ea este a unui trup omenesc. ce a stat pe spate, cu

picioarele întinse, cu brațele încrucișate pe pânțele, cu capul drept. Cel înfășurat murise pe cruce.

«Se văd la mâini și la picioare urmele piroanelor ; pe frunte urmele cununii de spini, care a făcut să curgă sângele. O picătură mai mare de sânge s'a oprit pe frunte și s'a închegat acolo, desigur, oprită de cercul de trestie, pe care fuseră împlețiți spinii. Pe brațe și pe corp se văd urmele biciului, cu care osânditul a fost biciuit înainte de răstignire. Semnele lăsate de biciu sunt așa de clare încât s'a putut stabili că biciul era format din trei bucăți scurte de curea, având la vârf câte o bilă de plumb. Ceva mai mult, prof. Paul Vignon, și-a putut da seama, după direcția loviturilor, cum stătea călăul în picioare la spate și la stânga osânditului și cum lovea cu brațul drept. Obosind călăul a trecut de cealaltă parte, lovind partea de sus a pieptului 18 lovituri și pe partea de sus a spatelui. Coapsele și pulpele sunt brăzdate de loviturile biciului. La una dintre mâini, acolo unde rana făcută de piron a lăsat să se scurgă sângele, direcția dărei de sânge este oblică, așa cum se potrivește cu direcția luată de cel răstignit. În partea dreaptă a pieptului se vede o rană făcută de înțepătura cu lancea. Din această rană a curs sânge. Când răstignitul era pe cruce, sângele a curs drept în jos ; când a fost dat jos, a curs lateral, într'o parte ; ambele șiruri de sânge se cunosc și atestă adevărul că, cel răstignit a fost înțepat în coastă.

Asupra persoanei, care a fost înfășurată în acest giulgiu, acelaș învățat conchide : „Tradiția nu minte și în Sf. Giulgiu dela Torino a fost învelit Iisus“. Figura întipărită pe giulgiu e dreaptă, cu trăsături fine, barbă, mustăți și plete. Întipărirea ei pe pânză e în raport cu relieful trunchiului și ale membrilor, dar și în petele de sânge de pe piele.

După experiențe făcute în laborator, prof. Paul Vignon, a ajuns la concluzia că : „Aceste întipăriri au fost determinate de vaporii amoniaci umezi, proveniți din fermentarea ureei, care se găsește în abundență într'o transpirație de tortură. Acești vapori umezi

au impresionat amestecul pulverulent, de aloe și smirnă, care au păstrat urmele corpului pe pânză. S'a ajuns astfel să transforme pânza îmbibată cu mirodenii, întrebuințate la înmormântare — și evangheliile pomenesc — într'un fel de placă sensibilă la emanațiile amoniacale. Acolo unde atingerea pielei cu pânza era directă, vaporii au impresionat mai puternic, dând o culoare mai închisă; unde exista oarecare distanță, ca la obraji, au impresionat mai puțin și au dat o nuanță mai puțin colorată. De aci, realizarea acestui fel de „negativ“.

Obiecțiunile sunt combătute cu argumente raționale și theologice temeinice și inedite.

Articolul d-lui Dr. N. Vătămanu, e rodul unei credințe puternice și al omului de știință, ca apologet creștin. Biserica e mândră de asemenea colaboratori prețioși.

Pr. Gh. I. Brătășanu

Cotu-Văii — Constanța

RECENZIE

Gologan D. G. Preot — „Spiritismul și Minunile Mântuitoru, ui“ — București — Editura librăriei teologice 1939 — 333 pag. 100 lei.

Un domeniu mai puțin frământat de teologii noștri cu talent în ale scrisului, este desigur cel al minunilor Mântuitorului, cari prin faptul că sunt minuni, noi creștinii le-am primit așa cum ni s'au păstrat în Sf. Evangheliile. Totuși păgânii și mai în urma spiritiștii și raționaliștii au căutat în câmpul lor de activitate să-să împiedice, raționalizând și monumentală și dreapta noastră credință, lovind în zidul ei etern cu ciosanele lor — zic ei științifice — cu scop de a distruge, sau în cel mai rău caz de a subordona așa cum vor unii din ei, (spiritiștii) trecându-o prin filtrul rațiunii.

Sectele raționaliste — un produs al epocii respective — ca și spiritiștii, au destrămat toată viața și activitatea Mântuitorului, căutând a-l face din Dumnezeu cum

era și este, un om sau cel mult un om cu puteri deosebite de ceilalți. Astfel, spiritiștii, ca să nu mai amintim și pe alții, îl socotesc pe Mântuitorul un mare spiritist, un medium cu puteri mai mari decât oricare magician al timpurilor. Privind minunile Sale, ei le socot că sunt simple fenomene naturale, iar nu extraordinare, minuni adevărate dumnezești.

Intrucât secta aceasta spirituală atacă prea fățiș opera minunată a Domnului Hristos, punând poate pe mulți, chiar și teologi în încurcătură prin mistificările lor magice, desorientându-i, se simțea imperios nevoia unei cercetări și de către teologii noștri, a activității și rezultatului activității spiritiștilor.

Lucrarea Păr. G. D. Gologan aduce limpezirea cerului spiritual de norii îndoelii, prin punerea în antiteză a rezultatelor la cari au ajuns spiritiștii, cu minunile Mântuitorului. Cartea am citit-o cu mult interes dar și cu mare curiozitate, spre a afla secretul spiritismului, însă pe măsură ce le dă pe față metodele lor, pe atât, la sfârșitul cărții rămâi consolidat sufletește. E o mare contribuție și apreciabilă chiar în literatura noastră teologică în acest domeniu. Prin metoda de expunere cât și prin bogăția materialismului adunat și sistematizat, opera Păr. Gologan câștigă în importanță.

Aportul adus de ea, nouă teologilor, este însemnat și prin faptul că spiritismul atacând prea metodic doctrina noastră creștină prin felul cum prezintă ei diferite ipoteze, nu va mai face prozeliți, căci acum cunoscându-le mecanismul sau secretul lor, rezultatele la cari au ajuns ei nu pot atinge nimicând dumnezeirea minunilor Domnului.

Dealfel scopul ei, îl arată însuși autorul în prefață, este ca „să pună la punct spiritismul, stabilind adevărul și totodată creștinii să fie puși în gardă și să poată aprecia la justa lor valoare ispititoarele teorii spiritiste.“

Are o biografie destul de bogată cu prea multe lucrări streine și foarte puține de autori români.

În introducere (pag. 1-5) expune un citat din cartea: „*La Genèse, les Miracles et les Prédications*“ de Allan Kardec întemeietorul și doctrinarul de marcă a spiritismului, prin care A. Kardec afirmă că religia poate dispărea, deoarece

știința de azi e în măsură a explica în mod natural toate minunile Domnului ce-i servesc acesteia de bază, fără a ține seamă că adevărata știință s'a dezvoltat paralel cu creștinismul, ba chiar a fost sprijinit de acesta, mulți din descoperitorii (inventatori) fiind creștini, ba unii chiar călugării, Afirmațiile de mai sus le împing ei și mai departe socotind întreaga Sf. Scriptură ca „celebre tratate de spiritism“.

După ce dă definiția minunii și ce se înțelege prin adevărata minune (pag. 5—16), dezvoltă pe larg atitudinea spiritismului față de minune în general (pag. 17-25) împărțind lucrarea în 4 părți cu mai multe subîmpărțiri în cari expune: teoria fluidului vital, perispiritul, mediumii în general și felurile lor, încheind fiecare parte cu concluzii apologetice; iar în partea ultimă (IV) face o categorisire a minunilor Mântuitorului după care analizează câteva (?) vindecări minunate făcute de Domnul Hristos, reliefând că acestea nu pot fi săvârșite instantaneu și radical nicicând de omul de știință și cu atât mai mult de spiritiști; ci numai de Dumnezeu, care au puterea de a trece peste legile naturii.

În continuare dă alte cinci minuni asupra naturii neînsușite și minunii asupra spiritelor, culminând cu cele mai extraordinare minuni săvârșite de Mântuitorul asupra propriei sale persoane, dintre care cea mai strălucită este Învierea sa, spre a arăta spiritiștilor șubrezenia susținerilor lor și a documenta totodată că toate acestea nu sunt fapte minunate, ordinare, naturale; ci minuni adevărate, cari nu se pot face decât de Atotputernicul Dumnezeu pe cale extraordinară“.

Dacă lăsăm la o parte unele greșeli de tipar, cât și câteva cuvinte tehnice, cari sunt nelămurite, de ex.: agene (pag. 270) care înseamnă stafii, etc., cartea se citește ușor și plăcut.

Cuprinsul ei întărește într'adevăr foarte mult credința în sufletele dreptcredincioșilor, atunși când întâmplător ar fi ispitiți de mistificările spiritiste.

Pr. S. Pătrașcu
Orezu—Ialomița

Recenzii asupra lucrării „Orizonturi noi“ de Prof. Aurel Popa—Secretarul General al Ministerului Cultelor. Biblioteca F.O.R. No. 27 Braşov, 72 pagini, 40 lei

„Orizonturi noi“ este intitulată bruşura D-lui Profesor Aurel Popa, în care în 7 articole, Domnia Sa arată noile orizonturi ce se deschid bisericii în timpul de faţă, sub conducerea Domnului Mareşal Ion Antonescu, care a „investit pe preoţi cu noi mijloace, pentru ca lupta ce trebuie să se deie pentru îndreptarea moravurilor, să fie încununată de izbândă“.

În „Orizonturi noi“ Domnia Sa vorbeşte despre organizarea misiunii de peste Nistru, prin care preoţimeii se deschid perspective de duhovnicească afirmare, ca în primele veacuri creştine, care dacă va şti să stăpânească momentul, va trece cel mai strălucit examen, pe care i l-au impus vreodată vremuri de adâncă prefacere, ca cele de acum; despre reforma învăţământului teologic şi reorganizarea vieţii monahale, a căluzărilor, elita luptătorilor pentru Hristos şi pe care nicio legătură lumească nu-i împiedică să înfrunte toate primejdiile unei lumi ostile.

În «Front şi Amvon» arată rolul bisericii şi al clerului, astăzi, în încheşarea titanică a neamului nostru, cu puterile întunerecului, când trebuie să ne adăpăm cu sete din acea forţă imensă, care este credinţa noastră strămoşească. Preoţimea înţelegându şi menirea va putea începe fapta de regenerare a întregii structuri a societăţii româneşti.

Cu ocazia zilei de 1 Noembrie 1942 şi a colectei «ajutorului de iarnă» într'un articol ni-l arată pe preot, ca pe acel cineva, care trebuie să fie stâlpul de foc, ce luminează şi încălzeşte, care să fie părintele şi fratele semenilor săi, pildă de omenie şi de cinste, călăuză celui bun spre alte fapte bune, sprijin şi sfătuitor celui rău, duhul care să însufleţească noile instituţii şi care fără lipsa acelui duh, sunt doar piatră şi nisip. Preotul să pună şi el o piatră la temelie ţării noi, contribuind şi pe această cale, luînd dela cel bogat şi dând la cel sărac şi aceasta pe tot timpul cât va dura războiul.

În art. «Cuvântul unui ministru către preoți, dascăl și tineret, ni-l arată pe Domnul Ministru I. Petrovici, în cuvântul Domniei-Sale de anul nou, făcând apel pe lângă profesori și la biserică, cu preoții săi, care în reforma dirijată de D-1 Mareșal Ion Antonescu, trebuie să fie una din pietrele unghiulare ale noii așezări a statului român.

«Mareșalul și Conducătorii Departamentului Cultelor» spune Domnia-Sa în «O reformă istorică: desființarea sectelor» și-a făcut datoria față de Biserică, cu respectul și dragostea ce isvorăsc dintr'o adâncă și sinceră convingere religioasă, neștiindu-i drumul, cum nimeni altul n'a făcut-o până aci, desființând sectele, care mai ales în timpurile grele de acum, erau o primejdie pentru biserică și stat.

În interviul acordat ziarului «Țara» din Sibiu și în care se arată politica bisericească a guvernului Mareșalului Ion Antonescu, ne arată, câtă nădejde se pune în biserică, care va ști să folosească acest privilegiu, pentru a desfășura cu sfântă râvnă o activitate de apropiere a tuturor sfintelor altare, nu numai reaprinzând lumina credinței adevărate, ci făcând-o să ardă cu mai multă căldură în inimile credincioșilor ei.

Lucrarea se încheie cu «Profesorimea din vechiul regat, ca factor de promovare a schimburilor culturale cu Transilvania».

Domnul Profesor Aurel Popa vorbește nu numai cu autoritatea înaltei funcțiuni pe care o deține, ci a filosofului și omului, care și-a închinat toată activitatea pentru binele și propășirea bisericii ort. române și ca unul care la spatele său, are greutatea multor importante realizări, a unei concepții lucide și a unei acțiuni hotărâte, cum îl caracterizează, în prefața cărții D-1 Profesor I. Matei.

Broșura se poate procura de la Tipografia „Astra” din Brașov.

Preot C. Coadă
Consilier Referent

CEI PIERDUȚI

Zilele acestea am avut rara fericire să citesc cartea «Cei pierduți» tălmăcită în limba noastră de I. P. Sf. Patriarh Nicodim. O carte rară, de mare folos sufletesc, o adevărată comoară duhovnicească și miere pentru inimile copiilor lui Dumnezeu. În două rânduri am izbucnit în lacrimi, mișcat adânc de pildele date aici. Ce minunată și măreață este o viață cu Domnul Hristos, în dragoste de sf. Lui Lege, în curățire și sf. pază de alunecările murdăritoare ale Duhului ce-l purtăm în noi! Și ce urâtă și nefericită este viața celor ce nu iubesc pe Domnul, nici nu-l cunosc și-și prăpădesc viața trăvălindu-și sufletul în păgâneștile și dobitoceștile patimi! Cei din dintâi sunt copii lui Dumnezeu, cari au aflat, gustat și primit ca stăpân unic a inimii și vieții, cârmuitor al sufletului pe Marele Păstor și miel — Mântuitorul nostru Isus Hristos, Cel de al doilea — cei perduți — nu cunosc pe Domnul, nu-și conduc pașii după El, ci se conduc de capul lor — de firea cea veche și duhul datinei.

Cu adevărat această carte este o icoană minunată a omenirii: „cu sau fără Dumnezeu”; a hotărului cel mare pe care l-a adus Domnul Hristos în lume. Nu numai că venirea Lui a despărțit în două lumea «în timp» lumea dinaintea Lui și lumea după El; dar marea despărțire s'a făcut în spațiul duhovnicesc de după venirea Lui: Lumea care e «cu El» și cea «contra Lui». Cei dintâi sunt: cei ce-L primesc și se ostenește întreaga viață spre asemănarea cu el, luptând cu sabia Evangheliei, apărați de corabia Bisericii și mânați de aripile Rugăciunii, călătorind spre El, pe calea ce îngustă a crucii!

Aceștia formează ceata cea mică a „copiilor Lui» a creștinilor credincioși.

Cet de-al doilea sunt cei ce nu L-au primit și nu-L primesc, resping asemănarea cu El și trăesc în robia patimilor, lumii și satanei, călătorind pe (poarta) calea cea largă a pierzării (Matei 7,13—14). O, cu adevărat perduși și fără rost în lume sunt oamenii cari nu cunosc și nu-și conduc călătoria lor după Domnul Hristos! Fără El viața e o mare fără liman, o deșertăciune, o pierdere și încă cu adevărat cea mai mare. Cu Domnul și numai cu El, viața pământească este limpezită și cu rost hotărât. Mergem spre împărăția lui și de El nu există nici-o putere în lume care se ne poată despărți (Rom. 8, 32).

Orice ar aștepta și pândi biata omenire însângerată de azi, pe cei ce a aflat pe Domnul Hristos și trăește cu El, nu-i spăimântă nici chiar nu-i îngrijorează (Filip 4, 6-7). El nu-și pune încrederea în cele pământești (Filip 3, 3), ci inima lui și alergarea lui e numai spre cele de dincolo (Evr. 13 14; Filip 3, 21). El o singură mare grijă are: să rămâie lângă Domnul și să nu-l supere cu nimic. El e totdeauna vesel (Filip 5, 4) și nu se întristează decât când l a supărat pe Domnul sau când vede pe alții călcând legea lui în picioare, atunci el n'are astâmpăr, se frământă, caută și aleargă să scape pe cei pierduți și dacă e nevoie își dă și viața pentru întoarcerea lor pe calea Lui (Ioan 14, 6).

— Iată deci o carte care n'ar trebui să lipsească din casa bunului creștin, o carte care arată puterea de înfăptuire a Evangheliei în viața lui în mijlocul omenirii frământate.

Dacă lumea necăjită de azi și mai ales tinerețutul însetează după recreații și plăceri reconfortante, pentru destinderea sufletului îmbâcsit de atâtea griji și frământări, nu va putea găsi alta mai cu folos decât plăcerea cititului cărței bune. Mulți sunt atrași din neștiință, sau pildă rea spre plăceri dăunătoare care în loc de miere lasă otravă în suflet.

Iată deci, iubiți frați să îmbrățișăm această

sfântă plăcere, să însetăm după cărțile bune, să le cerem, căci din mila Domnului sunt scrise și în limba noastră multe și frumoase, ca cele ale I. P. Sf. Nicodim, Lascarov Moldoveanu, Ioan Opreșan, Nichifor Crainic și cele tipărite la Sibiu cu binecuvântarea I. P. Sf. Sale Mitropolitul Nicolae și altele.

Iar sărbătoarea după masă, tineretul nostru să-l îndemnăm spre aceste plăceri, abătându-l dela cele care necinstesc zilele Domnului și otrăvesc sufletele,

Preot Ioan Șt. Boboc

(din «Lumina Satelor» Nr. 16 | 1943

Dare de Seamă - Conferință

Ținută la Adunarea Generală a Căminului Cultural „Marele Voevod Mihai“ din Comuna Armășești—Ialomița, în ziua de 11 Aprilie 1943

Starea de războiu în care se află lumea — țara noastră — război crâncen și ucigător cum n'a pomenit pământul, în care se bat două lumi, ne-a sdruncinat casele și sufletele, ne-a scos din făgașul normal și tihnit, ne-a încetinit activitatea spre cele bune.

Din această cauză și activitatea căminului a fost stingherită; săteni, membri, conducători chemați la datorie.

În anul 1942, Căminul Cultural s'a îngrijit de inventar și activat mai mult în cadrul Cooperativei — muncă zi de zi, dela care urma să ia fondurile necesare Căminului.

Această activitate se confundă una cu alta, toate fiind pentru binele obștesc.

S'a îngrijit de plantațiile existente, a reparat clădirea și a ridicat o frumoasă troiță, simbol de respect pentru eroii noștri.

S'a mai complectat mobilierul, s'a reparat dispen-

sarul și s'a dat contribuția în plin pentru adunarea fondului necesar ajutorului de iarnă și darul ostașului.

În limita putinței s'a îngrijit ca să aibă pâine femeile concentraților și și-a dat contribuția sa la darul copiilor.

Dela voi puțin, dela Dumnezeu mult, așa ne învață și se împlinesc scriptura.

Iubiți Săteni,

Căminul Cultural, după cum l'a conceput legiuitorul și după cum îl înțeleg eu, este casa unde se adună și de unde pleacă sănătatea trupezască și sufletească a noastră.

Este casa de unde se poate lua exemplul de muncă disciplinată și ordonată, mergând până la cele mai frumoase deprinderi sufletești, cu un cuvânt, este casa care are darul și puterea de a ne ridica spre lucrurile și faptele bune.

Incepând dela șosele drepte, pietruite și plantate cu pomi, pe care ne putem mișca, curți îngrădite și săpate, care să ne dea zarzavaturi, fructele și umbra necesară, case curate și sănătate în ele, pace în case și îndrumare bună copiilor, toate acestea fac parte din programul căminului cultural.

Câmpuri lucrate bine ca să producă din destul, vite bune ca să muncim pământul în condițiuni bune, stă în programul căminului cultural.

Pacea și buna înțelegere între oamenii din sat, stă tot în programul căminului cultural.

Respectul ce trebuie să dăm unul altuia, părinților și bătrânilor noștri, sunt deprinderi ce trebuie să învățăm pe copii noștri, deprinderi urmărite cu mult interes de căminul cultural.

Și apoi respectul și credința noastră în biserică.

Iubiți săteni,

Să-mi dați voie să fac o constatare în fața Dvs. mai ales acum când suntem în primejdie, și când trebuie să fim mai aproape de Dumnezeu.

Biserica din satul nostru a rămas pentru câteva

femei și copii, iar noi bărbații mergem doar la Paști și la Crăciun.

A dispărut deprinderea ca femeia și bărbatul să meargă la biserică — cum am pomenit eu de copil — și să iasă după Sf. Liturghie cânduri, cânduri, îndreptându-se spre casele lor.

Pare că și Dumnezeu, era mai bun cu noi, atunci

Iubiți săteni,

Pentru mine, biserica și slujba ce se face în biserică este refugiul, adăpostul și ușurarea tuturor greutăților sufletești ce le întâmpin, talaz de apă liniștitoare.

După slujba dela biserică mă simt odihnit și din nou intrat pe făgașul bun, de pe care fusesem scos până atunci.

Numai gândind la faptele Mântuitorului și la suferințele Sale, fără să mai tălmăcim puterea Dumnezeiască, numai acest gând ne arată calea cea bună.

A fost scuipat și batjocorit pentru că învăța pe oameni cum să se cinstească unul pe altul, să fie miiloși, buni și iertători, să ajute pe cel în nevoi și multe alte învățături dumnezeiești.

Și pentru aceste învățături, pe Fiul lui Dumnezeu, Bunul și Blândul Iisus, l'au răstignit.

Ce depărtare între învățăturile Sale și judecata, faptele și înțelegerea omului!

Dar totuși, când a murit pe cruce a zis Mântuitorul: «Părinte iartă-i că nu știu ce fac».

Cine poate înțelege atâta bunătate și cine poate să se apropie pe departe ca să-I urmeze calea?

Așa cred că zice și astăzi, din Ceruri, când se omoară popoarele între ele. Și aceste fapte și învățături ale Mântuitorului sunt citite nouă în biserică spre luare aminte și învățătură.

Când învățăm deci și ne împodobim sufletele în biserică, cum putem s'o părăsim? Cum încă nu înțelegem, măcar astăzi că mântuirea și sănătatea noastră sufletească aici o găsim?

Prin toată frământarea noastră de toate zilele să

avem timp și pentru biserică, pentru suflet. Prea mult alergăm pentru trup.

Iubiți săteni,

Șederea noastră pe pământ este scurtă — trecătoare — o clipă, eri eram copii, par'că eri am fost.

Să trăim în fapte bune, să lăsăm pe acest pământ urme de oameni care am păzit legea, cum spune Sf. Scriptură.

Frământarea noastră pentru hrana trupului, îmbrăcăminte și alte distracții, să aibă rostul numai de a ne ține sănătoși și a putea munci. Podoaba de preț la care să ținem însă mai mult și pe care trebuie s'o înfăptuim, este de a trăi în lumina dumnezeiască care ne învață totul și toate.

Am dezvoltat puțin această latură a vorbirii mele, fiind în postul mare cu săptămâna patimilor Dumnezeului nostru, este întocmai cum creștinul își face o lucrare.

Căci nimic pe acest pământ fără temelia credinței în Dumnezeu.

Iubiți săteni,

Pentru a ne însuși toate aceste deprinderi și daruri frumoase spuse de mine până acum, nouă în comună ne trebuiesc două lucruri :

- 1) Organizarea noastră, a căminului și ;
- 2) Înțelegerea deplină a Dvs.

Organizarea căminului este analizată în statut și cuprinde secțiunile, care întrunite la un loc, desfășoară programul pentru a înfăptui și a ne deprinde pe noi cu cele bune.

Secțiunea muncii cu agricultura, creșterea vitelor, grădiniaria și organizarea gospodăriilor, secțiunea sufletului, secțiunea minții, secțiunea sănătății și toate celelalte care vor fi încadrate cu specialiști și oameni de bine, care să sădească deprinderile și însușirile sufletești ce trebuie să le aibă un om, vor satisface parte întâia a programului, adică organizarea noastră.

Nu pun niciodată chestiunea de funcțiune sau de

calitate în cămin, în această adunare, vă rog pe toți să veniți su toată dragostea cu tot sufletul și cu toată contribuția, fiecare acolo unde se pricepe mai bine, pentru a înfăptui acest frumos crez al căminului.

Rămâne să vedem partea a doua, înțelegerea deplină a Dvs.

Iubiți săteni,

Am avut în vedere întreaga situație a Dvs. și m'am străduit să nu dau impresie vorbirii mele că nu am ținut seamă de aceasta.

Știu că în sufletele Dvs. există în permanență îndoiala și descurajarea că este greu, că nu aveți nici de unele, prețuri mari, munca neplătită și multe alte necazuri și cred că în aceste momente ați gândit acest lucru.

Înainte de toate însă, să nu uită un lucru, că suntem în plin război și grija țării este îndreptată la hotare și la fiii ei care luptă și sângerează.

Și să nu uităm nicio-o clipă că în această stare, tunul bubuie la mii de km., departe de noi putându-ne munci câmpul în tihnă și avem o bucată de pâine și caldă la masa noastră.

Nu ne dăm seama, nu ne putem închipui ce înseamnă a bate tunul acestui războiu; avioanele, coasa morții aproape de noi, lăsând în urmă foc și ruină, copiii și oameni fără adăpost, fără hrană și fără îmbrăcăminte, umblând în pribegie plini de groază.

Este poate cel mai mare blestem ce se abate peste un popor.

În fața adevărului ce ar fi putut deveni adevăr și pentru noi, cel mai cuminte lucru este de a îndrepta rugă către Cel de Sus să ne apere și să ne ferească.

Și așa stând lucrurile, lipsurile noastre sunt neînsemnate.

Mai adevărat putem spune că nu avem lipsuri și din mila Domnului trăim încă bine.

Dar tot greul se înlătură cu credință și cu răbdare.

Ca să revin de unde am plecat, adică să stabilim

cum să ajungem la înțelegerea deplină a Dvs., voui pleca dela un exemplu mic, cunoscut de Dvs.

Vă amintiți că altă dată erau în această comună locuri virane, puteau umbla oamenii și animalele noastre de colo, colo, pământ deasemenea era din belgug.

Astăzi constatăm că satul s'a întins și într'o parte și în cealaltă parte și dacă altă dată puteam umbla fără grijă, astăzi nu se mai potrivește. Deprinderile de altă dată nu se mai potrivesc cu starea de lucruri de astăzi.

S'au plantat drumurile și înțelegerea Dvs. este a-i îngriji, săpa și uda. De ce să așteptăm să ne anunțe primăria ca să-i îngrijim, și mai departe înțelegerea Dvs. deplină ar fi, ca să desvâțați copiii de a mai juca cu cuțitele pe trunchiurile copacilor plantați.

Te apucă mila de muncă și frumusețea pomilor, când îi vezi descojiți și rupți. Acestea sunt deprinderi foarte urâte, care ne pun într'o lumină necivilizată.

Trebuie să învățăm copiii să aibă respect de bătrâni, să fie buni între ei, să aibă milă de animale, de pomi și să respecte și să nu se atingă de ceace nu este al lui.

Nu este îngăduit unui părinte ca să spună că nu are ce face copilului. Copiii se pot deprinde la fapte bune dar și la fapte rele și aceasta depinde numai de părinți.

Să ne învățăm ca să ascultăm de lucruri bune, să ne desobișnuim a ne urî unul pe altul, să avem încredere unul în altul.

Să întrebăm pe cei mai luminați, să ne deprindem cu lucrurile și faptele bune, să credem în creațiile căminului, fiindcă dela început așa este.

Să ne învățăm să avem cuvânt și odata cuvântul ieșit de pe limba noastră să ne ținem de el. Să nu-l călcăm niciodată, precum făceau strămoșii noștri.

La ei actele erau cuvântul. Așa scrie la Sf. Evanghelie: «Înainte era cuvântul».

Pentru înfăptuirea atâtor lucruri frumoase care să ne da sănătatea trupească și sufletească, căminul propune pentru viitor următorul program de lucru:

1. Inițierea cantinei școlare, unde vor lua masa copiii orfani și săraci.

2. Organizarea imediată a corului la biserică.

3. Replantarea șoselelor, iar șoseaua Școala de Agricultură Cămin să fie plantată pe ambele părți, în interiorul curților — la linie —, cu duzi sau alți pomi fructiferi, sau de ornament, desființându-se salcâmiile de pe margini, care îi dau un aspect urât.

4. Înzestrarea bibliotecii căminului cu cărți necesare pentru săteni și copiii noștri.

5. Punerea în funcțiune a unui aparat de radio, pentru știri, sfaturi și muzica noastră.

6. Serbări pentru mărirea fondului cantinei școlare.

7. Concurs de gospodării îngrijite cu acordare de premii.

8. Concurs de fapte bune săvârșite de copii, cu acordare de premii — ochii să fie îndreptați asupra educației copiilor.

9. Se va împărți din nou satul în sectoare de 5-6 gospodării, între membrii sfatului, pentru a fi cercetată starea locuitorilor, nevoile lor din toate punctele de vedere și a raporta sfatului, spre a lua măsurile pe care le stă în putință.

10. Punerea în funcțiune a băii și dispensarului comunal.

11. Organizarea de cursuri pe durată scurtă, pentru diferitele ramuri plugărești sau casnice.

12. Grija văduvelor și copiilor orfani, precum și a femeilor sătenilor noștri mobilizați.

13. Alcătuirea unei comisii de pace, de înțelegere și de consfătuire între noi, care să discute și să aplaneze toate certurile, neînțelegerile și care să dea toate sfaturile și îndrumările bune.

Pentru aceasta veți alege oamenii Dvs. în care aveți încredere, cu putere de judecată, de muncă și de răbdare care să ducă la bun sfârșit toate chestiunile.

Vă promit că mă țin de toate acestea și nu voi lăsa să fie literă pe hârtie. Cât bine n'au avut aceia care s'au adresat D-lui General? (Se expune cazul

locuitorului Păun Sandu, care a avut multe ajutoare, din cauză că s'a adresat mie; a fost îndrumat cu toată dragostea și priceperea).

În sfârșit, ca ultim punct din programul Căminului, se va înfăptui tot ce va fi folositor pentru oameni și satul nostru.

Avem obligațiunea ca toți să venim cu propuneri, sugestii și cu tot ce e bun, pentru a fi încadrat în planul de activitate al căminului.

Mulți ochi, multe văd.

Iubiți săteni,

Înainte de a încheia, nu pot să nu fac o mărturisire.

După ce am fost însărcinat de stat cu direcția căminului, printre alte lucruri am cercetat toate dosarele cu întreagă corespondență dela înființarea căminului.

Dacă ați fi fost alături de mine când am cercetat, ați fi simțit ca și mine și înțelegeați acum și mai bine ceace urmează:

În toată corespondența descoperi numai sbucium, alergătură și muncă. Scrisori către miniștri, către generali, episcopi, prefecturi, C. F. R., arhitecți, proprietari, Fundație; toate pentru donații și ajutoare, spre a se strânge fondul necesar pentru construirea afâtor clădiri pe care le vedem cu ochii: cămin cultural, școală primară, magazii și grajduri, împrejmuri, etc.

Această muncă a fost dusă cu dragoste și însuflețire de către Domnul General Rujinski Gh. președintele acestui norocos cămin cultural, încât la citirea scrisorilor, am avut o emoție plină de respect. Munca aceasta nu o vom răsplăti Domnului General decât prin munca ce o vom depune la acest cămin, noi locuitorii acestui sat.

Cred că aceasta este singura mulțumire pe care o putem da Domnului General.

Domnia Sa este un dar al acestui cămin și al acestei comuni și îl rugăm să ne ajute și mai departe.

Infăptuirile, energia și sufletul Domniei Sale la această operă socială, să fie apă vie pentru noi.

Să ne încordăm puterile și să ducem la îndeplinirea atâtor lucruri frumoase ce și-a propus căminul și se pot face într'un cămin cultural.

Director,
Ștefan Petre

Cronica Externă

Polonia

Mitropolitul Dionisie al Bisericii Ortodoxe Autocefale, din guvernământul general, a adresat preoților și credincioșilor un apel în care le cere să sprijine, cu toate forțele lor, Germania în lupta împotriva bolșevismului.

Între altele, în apel se spune: „Trăim o perioadă a luptei eroice dusă împotriva bolșevicului înarmat, care, timp de mulți ani, s'a pregătit ca să dea o lovitură hotărâtoare împotriva civilizației creștine din Europa. Timp de 20 ani bolșevismul a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a nimici, pe propriul său teritoriu, toate cuceririle civilizației și pentru a distruge temeliile creștinismului și în special ale Bisericii și familiei.

Ofensiva teroarei sângeroasă împotriva Europei a fost stăvilită și numeroase popoare europene s'au unit pentru a duce lupte contra bolșevismului. Deoarece noi Polonezii nu luăm parte directă la această luptă, trebuie să contribuim la ea prin alte mijloace“.

Apoi, Mitropolitul Dionisie e cerut tuturor preoților și credincioșilor ortodocși să sprijine trupele Axei ce luptă pe front, fiindcă numai așa se va înlătura nenorociriile ce amenință prosperitatea individuală și familia.

Palestina

Averile arhiepiscopului greco-ortodox din București în Palestina au fost sechestrate pe baza unei ordonanțe a înal-

tului comisar britanic. Patriarhul a fost declarat străin inamic și dia această cauză, întreaga sa avere a fost confiscată.

Egipt

În Parlamentul Egiptean s'a depus un proiect de lege prin care se va interzice orice fel de activitate a misiunilor creștine în această țară. Măsura este motivată de faptul, că misiunile creștine s'au folosit de activitatea lor în scopuri politice și că prezența lor în țările mulsumane dăunează islamismului.

America

Șefii bisericilor protestante din St. Unite au dat publicității o declarație comună prin care se constată între altele, că ideologia comunistă este în opoziție, într'adevăr, cu credința creștină și că activitatea Bisericii este suprimată în Uniunea Sovietelor. Dar colaborarea americanilor în această țară trebuie totuși să aibă loc *pe o bază sinceră și amicală pentru câștigarea războiului.*

Portugalia

Ziarul "Seculo" anunță că a avut loc, la biserica Estrilla, o slujbă religioasă pentru sufletele celor dispăruți în baia de sânge dela Katyn. În acelaș timp, ziarul "Alerta", a cărui atitudine și activitate comunistă sunt notorii, se ocupă de așa zisa reluare a vieții oficiale religioase în U.R.S.S. prin oficierea serviciilor bisericesti de Paști și arată că chiar Papă, într'o alocuțiune la Vatican s'ar fi declarat dușman hotărât al comunismului, total atelst și antiuman, astfel că acele slujbe religioase nu sunt, susține gazeta "Alerta", decât parodii de propagandă.

Grecia

Din cauza lipsei de alimente, clerul bisericii ortodoxe grecești, în frunte cu mitropolitul Atenei, Hrisostom, a organizat "Solidaritatea Creștină" care prin cantine populare, hrănește majoritatea copiilor infomețați.

Totodată mitropolitul a făcut demersurile necesare pentru întemeierea unui institut bancar în Geneva, prin care să se poată obține sume de bani cu valută forte, de oarece dragma din țară a fost depreciată. Toți grecii ce sunt răspândiți pe teritoriul țărilor din Europa, vor putea veni în ajutorul popcrului elen prin depunerea darurilor benevole la acel institut.

Italia

Giulglul în care a fost înfășurat trupul lui Iisus și care a fost transportat, din bazilica unde era ținut în păstrare, într'un loc secret la adăpost de orice pericol, continuă să facă obiectul de studii însemnate. Se semnalează, prin aceste studii cel al profesorului Viola dela facultatea de medicină din Bologna și care va fi prezentat Papei Pius XII, împreună cu alte studii datorite savanților Italiani, aceasta cu prilejul sărbătorilor Sf. Paști. Profesorul Viola face în lucrarea țsa studieri cu caracter antropometric tinzând a constata, după urmele ce se află pe Sf. Giulgiu, dimensiunile și formele reale ale corpului Mântuitorului.

Germania

Biserica „Ierusalim“ din centrul Berlinului, ce aparținea până acum Bisericii evanghelice, va fi tranformată într'o biserică ortodoxă, spre a se oficia slujba religioasă pentru colonia română din capitala Reichului.

Din ordinul Mareșalului Ion Antonescu, arhitecți români vor sosi la Berlin, pentru a conduce lucrările necesare schimbării interiorului acestei biserici protestante, într'o biserică ortodoxă, care-i una din cele mai vechi biserici din capitala Reichului.

Uniunea Sovietică

Care-i situația religioasă din Rusia? Este sigur că numeroase schimbări s'au produs în ultimi ani? Radio-ul Moscova a anunțat acum câțva timp, că episcopii ortocodși din Moscova, Leningrad și Gorki au trimis daruri lui Stalin pentru apărarea Rusiei. Deasemeni s'a anunțat că Stalin a mulțu-

mit oficial mitropolitului Serghie al Moscovei pentru această danie făcută în folosul armatei, cu prilejul unei slujbe religioase săvârșită după victoria dela Salingrad. Aceasta i pentru prima dată când Stalin recunoaște Bisericii un drept de cetățenie.

Se știa că atitudinea Sovietelor față de Biserică se schimbasesc, dar cu toate acestea, Biserica oficială nu era luată în seamă până acum. Dacă ea era tolerată de câteva timp, era totuși sosită ca o candidatură neglijabilă.!

Oare mesagiul lui Stalin, care căpetenia episcopatului ortodox din Moscova, arată că va fi altfel deacum înainte? Unitatea rusă, așa de necesară pentru apărarea teritoriului, impune fără îndoială concesiuni din partea conducătorilor Kremlinului...

Rezistența Bisericii

Serviciul ecumenic de presă publică știri sfâșietoare pe care le dă o femeie rusă referitor la viața tainică a Bisericii din Rusia sovietică:

„Cu cât eram mai persecutați, cu atât flacăra credinței strălucea mai tare.... Pentru acei cari ajungeam la această credință, singurătate nu mai exista.... Vieța noastră în Rusia, în anii din urmă, a fost nespuse de aspră, vădită prin pierderea dureroasă a tot ceea ce ne era mai scump, prin lovituri nemaiauzite, date cu o viligență continuă. Inșă în acelaș timp, ea era plină de îmboldiri puternice și nevăzute, semnele mijlocirii directe a lui Dumnezeu....

„Oameni cari toată vieța lor fuseseră nepăsători, se îndreptau acum către Biserică, poate că la început erau împinși de un sentiment protivnic, dar, puțin câte puțin, deveniau creștini convinși... Era totodată dureros și îmbucurător să vezi pe acești oameni căutând se afle calea către Dumnezeu...”

Istorisirea acestei femei ruse se termină cu o descriere pătrunzătoare a slujbelor din biserica Znamenski din Krasnoie Selo, din 1942, în clipa când regiunea aceasta se afla sub focul armelor inamice. Preotul acestei biserici era un bătrân plăpând, dar cu toată violența bombardamentului, el nu lipsea dela slujbele religioase.

Adesea trebuia să alergăm, cât puteam de repede, pe

drumul ce ducea la biserică în vreme ce proiectilele fluerau pe deasupra capetelor noastre. În taină rosteam rugăciunea „Tatăl Nostru“ sau un verset din psalmul 90...

În biserică foarte mulți prieteni se înghesuiau, iar zidurile se cutremurau, ferestrele zornăiau și câte un obuz se sfărâma în bucăți pe pământ. Zgomotul asurzitor al exploziilor acoperea cuvintele preotului și cântarea corului. Credincioșii stăteau liniștiți și însufleșiți de o singură dorință: numai să ajungă la Sf. Împărtășanie!

Sufletul se înalță către Dumnezeu într-o bucurie fără de margini. Cât de frumos ar fi fost să mor în Casa Domnului!

Biserica anglicană se roagă pentru Uniunea Sovietică

Duminica din 21 Februarie a. c. s'a fixat în toată Anglia, ca ziua rugăciunilor pentru Uniunea Sovietelor. Cu această ocazie, atât biserica protestantă a Angliei, precum și cea catolică, au lansat apeluri cerând tuturor credincioșilor de-a se ruga special pentru aliații ruși și pentru prosperarea bolșevismului.

În acelaș timp, conducătorul operei de descreștinare a poporului rus, iudeul Iaroslavschi-Gubelmann, declară: *„Orice religie din lume trebuie să fie nimicită. Dacă-i nevoie să se ucidă 10 milioane de oameni, acest lucru trebuie făcut imediat.*

Iar d-l Churchill spunea la 20 Ianuarie 1940: *„Bolșevismul otrăvește sufletul poporului și sclavia lui este mai rea decât moartea“.*

Și totuși biserica anglicană înțelege, în frunte cu arhiepiscopul de Canterbury, să săvârșească slujbe religioase speciale pentru biruința armatelor roșii și să se roage pentru tiranii și asasinii din Kremlin!

Estonia

Arhiepiscopul Eduard Proffittlich, administratorul apostolic al Estoniei, care a fost ridicat de Soviete în 1941, este, după cum anunță o știre recentă, deținut ca prizonier în Urali.

Suedia

După cum anunță serviciul sovietic de informațiuni, Stalin a trimis o telegramă de mulțumire arhiepiscopului de Canterbury ca răspuns la telegrama de felicitări pe care arhiepiscopul i-a adresat-o cu prilejul celei de a 25-a aniversare a întemeierii armatei roșii. În telegrama sa Stalin spune că în uniunea Sovietică se apreciază foarte mult neobosită activitate a arhiepiscopului de Canterbury, care tinde la întărirea frăției de arme dintre cele două țări și la o mai bună înțelegere reciprocă.

Letonia

Arhimandritul Ioan a fost ales și întărit ca șef al Bisericii ortodoxe din Letonia. Înaltul prelat și-a luat reședința arhiepiscopală la Riga, în ziua de 28 Februarie a. c.

Italia

Ziarul «Stampa» anunță că distrugerea, de către aviații britanici, a catedralei Sf. Hedviga din Berlin a mâhnit în deosebi pe Papa, care în calitate de Nunțiu Apostolic, a oficiat slujbe religioase și a ținut predici în această biserică.

Sf. Părinte iubea mai mult această biserică pe care după încheierea concordatului cu Germania, a ridicat o la rangul de Catedrală.

Printre odoarele acestei biserici, se aflau potirul și veșmintele liturgice de care s'a servit însuș papa Pius XII.

Icon. Corneliu M. Grumăzescu

Gânduri

*Și cum mă poartă gândul îndărăt,
In alte vemi ce le-am trăit odată,
Prin sîta amintirilor revăd
Copilăria mea nevinovată.*

*Văd casa părintească cu ceardac
Și duzii care strejuiau ograda,
Văd pâlcul tufelor de liliac
Și stupli din grădină și livada,
Văd lămâița, mărul gurgulat,
Caisul altoit și iasomia,
Văd salcia cu ramu-i argintat,
Văd tot ce-a fost, ... îmi văd copilăria!*

*Adorm ... Visând cu mâinile pe piept,
Că mă mîngăie măicuța pe obraz ...
Ce bine-ar fi să nu mă mai deștept
In lumea de dureri și de necaz !*

Preot Leonida Moisescu - Villea
Carvăn — Constanța

COPIE după adresa Consiliului Central Bisericesc Nr. 3846/1943 către Sf. Episcopie Constanța înregistrată sub Nr. 4442/1943.

Prea Sfințite,

De multe ori s'a făcut constatarea că unele parohii necunoscând bine rostul și atribuțiunile Consiliului Central Bisericesc, cer Ministerului Cultelor aprobări și cercetări de lucrări bisericești ce cad în sarcina și în competența Consiliului Central Bisericesc, care are, potrivit art. 33 lit. f. din Regulamentul pentru funcționarea sa, un serviciu tehnic pentru construcții de biserici, capele, case parohiale, etc.

Intrucât asemenea rapoarte — greșit adresate — se îndreptează apoi, conform legii de către Minister la Consiliul Central Bisericesc, pentru rezolvare legală, cu frățescă dragoste vă rugăm să binevoiți a da dispozițiuni organelor bisericești în subordine din acea de Dumnezeu păzită eparhie, că pentru evitarea unei astfel de corespondență îngreunătoare și deci dăunătoare bunului mers al lucrărilor, pe viitor în asemenea chestiuni să nu se mai adreseze Ministerului Cultelor, ci numai Consiliului Central Bisericesc, afară de cazul bineînțeles, când reparațiile în cauză urmează a se face clădirilor «monumente istorice, care cad în competența Comisiei Monumentelor Istorice, depe lângă Ministerul Cultelor.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișeri.

Președinte

PATRIARH, (ss) NICODIM

Consilier Referent

(ss) Indescifrabil

Donații la Căntină

1. Liceul etatizat «Diacon Al. Dobrescu» Călărași	2000
2. Familia Diacon Alex. Dobrescu, Călărași	1500
3. Preot Gh. Ionescu	1600
4. Preot Șt. Dima	1500
5. Preot V. Nicolau	2000
6. Preot I. Chiriță	1000
7. Preot Al. Alexandrescu	1000
8. Ioan Guțu, Constanța	5000
9. Parohia Slobozia,	1000
10. Preot N. Coadă, Constanța	1000
11. I. Șandru, Hârșova,	1000
12. Parohia «Sf. Treime, Călărași	1000
13. Plut. Todor Nicolae, Călărași	1000
14. Col. Ștefănescu, Insp. g-1 Ad-tiv, Constanța	1000
15. Parohia «Sf. Impărați», Călărași	2000
16. Văljan Davidoglu, Cogealac	3000
17. Pr. I. Hoștină, com. Fântânele jud. C-ța	1000
18. Parohia „Sf. Impărați“, Constanța	10000

■ In urma adresei Nr. 18336 | 1943 a Onor. Minister al Cultelor și Artelor, se recomandă parohiilor și Prea Cucernicilor Preoți lucrarea «Patimile Domnului Iisus Hristos» editată de D-l Gh. Fiiip, maestru în Artele Grafice. Textul este alcătuit cu deosebită grijă de P. C. Arhimandit Iuliu Scriban și înzestrat cu numeroase ilustrațiuni de o valoare artistică.

■ Se recomandă lucrarea Preotului Alexandru Severin, Consilier referent la Sf. Arhiepiscopie a Chișinăului „Spovedania sau Taina Sf. Mărturisirii“. Costul unui exemplar este 20 lei, acordându-se rabat de 25% la comenzile dela 100 exemplare în sus.

Mulțumiri

Sfânta Episcopie aduce mulțumiri următorilor enoriași din parohia Platonești, jud. Ialomița, care au dat un deosebit sprijin la construirea bisericeii :

1. Paroh Pr. Stan Dumitru, peședinte
2. Gh. Grețoiu, vicepeședinte
3. Ion V. Stan, casier
4. Criștea Frigioiu, epitrop
5. Gheorghe Manea, epitrop
6. Ștefan Zărzoiu, epitrop,
7. Marin Mocanu, epitrop
8. Costea Melu, consilier
9. C-tin Solomon, învățător, consil. și secretar
10. Ștefan Moise Neagu, consilier
11. Guță Ionescu, consilier
12. Matei Pavel, consilier
13. Gh. Bănică, consilier
14. Ghiță Olteanu, consilier
15. Iancu Burciu, consilier
16. C-tin Tănase, consilier
17. Tudor Badea, consilier
18. Ion Petrescu, consilier
19. Ion Balaban, consilier,
20. C-tin Zecu, consilier
21. Preda Lintiș, consilier
22. Alex. Tănase, consilier
23. Pană Ionescu, consilier
24. Ion Micu, consilier
25. Gh. Șt. Moise Neagu, primar
26. Traian Stanciu, notar
27. Grigore Dumitrescu, secretar
28. Neculai Bănică, consilier

Adevărul nu se spune în șoaptă, deci, cine pleacă urechea la șoapte acela aude numai minciuni.

Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale .
Schimbul de reviste, trimiteri de articole, abonamente
și orice fel de corespondență, se va adresa Revistei
«Tomis» la Sfânta Episcopie Constanța

ABONAMENTUL

1 an pentru preoți, parohii și particulari	300 lei
1 an pentru cântăreți	250 lei

SFANTA EPISCOPIE — CONSTANTA

P. S. Sale
~~P. C. Sale~~ *P. S. Episcop Nicolae Popovici*
Domnului

Parohia *Sf. Episcopie - Cradea*

Resedința la *Beius*
Comuna

Județul *Bihar*